

ÅRSREDOVISNING 2003

Räddningsverket, 651 80 Karlstad
Telefon 054-13 50 00, fax 054-13 56 00. www.srv.se

Beställningsnummer I99-109/04. Fax 054-13 56 05
ISBN 91-7253-223-8

Årsredovisning 2003
© 2004 Räddningsverket, Karlstad
Utgivningsår 2004
Beställningsnummer 199-109/04
ISBN 91-7253-223-8
Typsnitt Helvetica och Times New Roman
Papper Omslag: 300 g Magno Star. Inlaga: 130 g Multiart Silk
Tryck Gävle Offset AB

Årsredovisning 2003

Innehållsförteckning

Förord	4
Samlad översikt	6
Verksamhetsgren Förebyggande och förberedande åtgärder	12
Verksamhetsgren Genomförande av räddningsinsatser	20
Verksamhetsgren Åtgärder efter räddningsinsatser	22
Verksamhetsgren Internationella katastrof- och biståndsinsatser	26
Verksamhetsgren inom samverkansområdet	
Spridning av allvarliga smittämnen, giftiga kemikalier och radioaktiva ämnen	32
Verksamhetsgren inom samverkansområdet Skydd, undsättning och vård	36
Särskild återrapportering	40
Finansiell redovisning	50
Bilaga	66

Förord

Räddningsverkets sjuttonde verksamhetsår har präglats av ett omfattande omställningsarbete där vi minskat vår personalstyrka med 140 medarbetare. Den 1 januari 2004 infördes en ny organisation för den centrala förvaltningen med inslag av processorientering där bland annat hela den förebyggande verksamheten samlats i en avdelning. Dessa förändringar har vi genomfört för att utan ökade anslag både inrymma nya och utökade uppgifter och samtidigt utveckla vår förmåga att stödja samhällets säkerhetsarbete.

Vid senaste årsskiftet trädde lagen om skydd mot olyckor i kraft. En stor del av verksamhetsåret 2003 har präglats av intensiva föreberedelser för införandet. Den nya lagen ger kommunerna frihet att utifrån nationella mål själva forma arbetet med skydd mot olyckor. Med målstyrningen följer också en förändrad roll för Räddningsverket. Vi ska i större utsträckning samverka med andra centrala och regionala myndigheter för att på bästa sätt dels stödja kommunerna och dels genom tillsyn följa upp att säkerhetsarbetet bedrivs mot de nationella målen.

Den 1 januari 2003 bildades inom verket Centrum för risk- och säkerhetsutbildning och under hösten samma år började de första eleverna den nya utbildningen i skydd

mot olyckor. Utbildningen är en 2-årig eftergymnasial yrkesutbildning som efter en övergångsperiod helt kommer att ersätta den tidigare brandmannautbildningen. Det är verkets förhoppning att eleverna på sikt ska bidra till ökad kompetens och mångfald i kommunernas säkerhetsarbete.

Verksamheten vid Nationellt centrum för erfarenhetsåterföring från olyckor, NCO i Karlskoga har fortsatt att utvecklas. En av NCO:s huvuduppgifter är att tillhandahålla fakta om olycksutvecklingen och säkerhetsarbetet lokalt, regionalt och centralt. Fram till årsskiftet 2004/2005 bedriver vi verksamheten som ett projekt i Räddningsverket och till stor del med egna medel.

Över 100 ansökningar inkom när vi under 2003 för första gången utlyste forskningsmedel för fri ansökan. Efter intern beredning och granskning av vårt nyinrättade vetenskapliga råd har verket beslutat att finansiera tio av dessa projekt. Ansökningsförfarandet tror vi ska öppna för nya spännande rön inom området skydd mot olyckor.

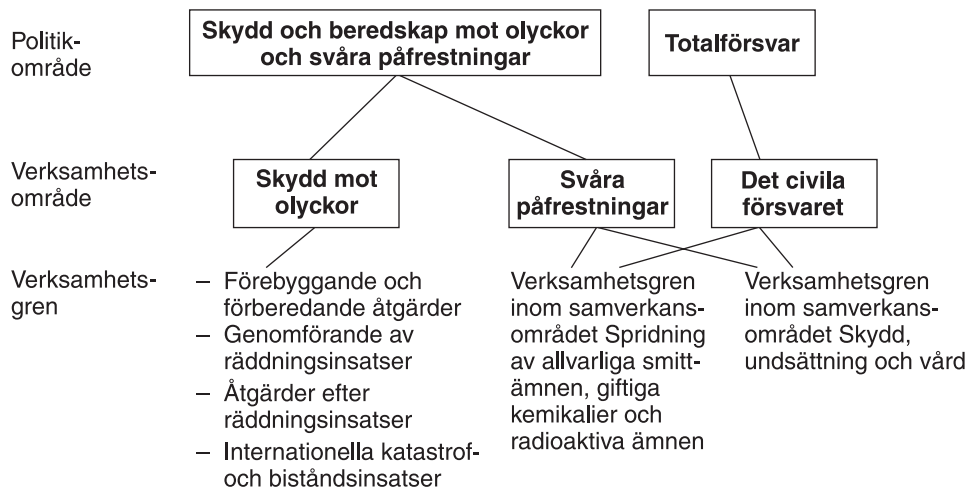
Att parallellt avveckla och utveckla verksamhet och medarbetare har under 2003 varit en stor utmaning för Räddningsverket. Vi fortsätter vår strävan att genom ett vidgat och systematiskt arbete för skydd mot olyckor bidra till ett säkrare samhälle.

Christina Salomonson
Generaldirektör

Samlad översikt

Verksamhetsindelning

Ekonomi och verksamhetsindelning

Räddningsverkets verksamhet tillhör två politikområden, Skydd och beredskap mot olyckor och svåra påfrestningar samt Totalförsvaret. Skydd och beredskap mot olyckor och svåra påfrestningar indelas i verksamhetsområdena Skydd mot olyckor samt Svåra påfrestningar.

Inom Skydd mot olyckor finns fyra verksamhetsgrenar: Förebyggande och förberedande åtgärder, Genomförande av räddningsinsatser, Åtgärder efter räddningsinsatser samt Internationella katastrof- och biståndsinsatser. Inom Svåra påfrestningar har verket engagemang i två verksamhetsgrenar som motsvaras av de två samverkansområdena Spridning av allvarliga smittämnen, giftiga kemikalier och radioaktiva ämnen och Skydd, undsättning och vård.

Inom politikområdet Totalförsvaret finns verksamhetsområdet Det civila försvaret. Verket har även här engagemang i två verksamhetsgrenar bestående av de två samverkansområdena Spridning av allvarliga smittämnen, giftiga kemikalier och radioaktiva ämnen och Skydd, undsättning och vård.

Kostnaderna inom Skydd mot olyckor ökade med 21 574 tkr till totalt 886 912 tkr, vilket motsvarade 64 procent av de totala kostnaderna för verket. Kostnaderna för verksamheten inom Det civila försvaret minskade med 90 686 tkr till 503 249 tkr.

Verksamhet som bedrivs inom Det civila försvaret finansieras från och med 2003 med bidrag från Krisberedskapsmyndigheten. Totalt har 430 000 tkr rekviderats under 2003 varav 422 000 tkr har förbrukats. Flera år av minskad tilldelning av medel för civil krishantering samt från 2003 minskade medel inom skydd mot olyckor har tillsammans med ökade kostnader i nya utbildningssystemet, uppbyggnaden av *Nationellt centrum för erfarenhetsåterföring*, NCO, och övertagandet av *Nationella skadeförebyggande programmet* inneburit ett omfattande arbete med att få balans i Räddningsverkets ekonomi och verksamhet. Åtgärder i form av besparingar, förändringar och effektiviseringar har medfört avveckling av verksamhet och omkring 140 medarbetare. Förändringarna medför avvecklingskostnader under framförallt åren 2004–2006 motsvarande cirka 62 000 tkr. För att underlätta finansieringen av dessa kostnader har

ett medvetet anslagssparande planerats under 2003. Omstruktureringsarbetet har också medfört att verksamheten bedrivits återhållsamt vilket också bidragit till anslagssparandet.

Verksamheten vid NCO i Karlskoga har fortsatt men med reducerad uppbyggnadstakt. Inga nyrekryteringar har genomförts under andra halvåret då beslut om fortsatt finansiering saknas. Bedömningen är att projektets fortsatta uppbyggnad på grund av detta försenas ett år.

Läsanvisning

I den fortsatta texten redovisas genomförd verksamhet enligt regleringsbrevets mål och återrapporteringskrav per verksamhetsområde och verksamhetsgren. I avsnittet Särskild återrapportering ingår regleringsbrevets övriga mål och uppdrag. Under respektive verksamhetsgren redovisas i tabellform kostnader och intäkter för grenen inklusive verksgemensamma kostnader. De verksgemensamma kostnaderna har fördelats till respektive verksamhetsgren i proportion till grenens andel av de totala kostnaderna. Intäkter av anslag redovisas inte i tabellerna.

Redovisade kostnader i återrapporteringskraven inkluderar verksgemensamma kostnader. Detta gäller dock inte avsnittet Utbildning under Särskild återrapportering.

För verksamhetsområdet Svåra påfrestningar finns inga av regeringen särskilt avsatta medel. Finansieringen sker istället från andra verksamhetsområden i deras ordinarie verksamhet, därför görs ingen ekonomisk redovisning för området Svåra påfrestningar. Räddningsverket har i regleringsbrevet fyra i stort sett likalydande återrapporteringskrav kopplade till beroendet av el, tele och IT. En samlad återrapportering och kommentar av dessa krav görs under samverkansområdet Spridning av allvarliga smittämnen, giftiga kemikalier och radioaktiva ämnen. I övrigt hänvisas till detta område.

Till skillnad mot tidigare redovisas i år i resultatredovisningen de medel som förmedlas till andra myndigheter. Länsstyrelsernas tillsyn enligt Sevesolagen redovisas under Förebyggande och förberedande åtgärder, Statens haverikommission och Kustbevakningen redovisas under Åtgärder efter räddningsinsatser och Civilpliktsrådet redovisas under Skydd, undsättning och vård. Kostnader och intäkter för dessa verksamheter 2001–2002 har justerats i tabellerna.

Kostnad och intäkt per verksamhetsgren

Verksamhetsområde	2003		2002		2001	
	Intäkt	Kostnad	Intäkt	Kostnad	Intäkt	Kostnad
Skydd mot olyckor						
Förebyggande och förberedande åtgärder	106 066	642 754	91 027	617 563	101 665	561 708
Genomförande av räddningsinsatser	-	360	-	148	-	134
Åtgärder efter räddningsinsatser	-	41 461	-	31 264	-	50 844
Internationella katastrof- och biståndsinsatser	128 184	202 337	134 011	221 271	90 410	163 752
Verksamhetsområde Det civila försvaret						
Spridning av allvarliga smittämnen, giftiga kemikalier och radioaktiva ämnen	39 705	83 368				
Skydd, undsättning och vård	397 025	419 881				
Befolkningsskydd och räddningstjänst			6 392	593 935	3 899	600 547
Summa	670 980	1 390 161	231 430	1 464 181	195 974	1 386 985

(Belopp i tkr)

Kommentar

Intäkterna ökar på grund av förändrade finansieringsprinciper för Det civila försvaret. Medel för verksamheten rekvideras från Krisberedskapsmyndigheten och redovisas som bidragsintäkt. Det har inte varit möjligt att göra en fördelning av intäkter och kostnader för den tidigare verksamhetsgrenen Befolkningsskydd och räddningstjänst fördelat på verksamhetsgrenarna inom samverkansområdena för åren 2001–2002.

Verksamhetsområdet Skydd mot olyckor

Mål för verksamhetsområdet Skydd mot olyckor

Målet är att skydda människors liv, säkerhet och hälsa mot olyckor samt att förhindra eller begränsa skador på egendom och miljö.

Målet för verksamhetsområdet sammanfaller med det övergripande nationella mål som finns i den nya lagen (2003:778) om skydd mot olyckor. I målet anges att människors liv och hälsa samt egendom och miljö ska ges ett ”med hänsyn till de lokala förhållandena tillfredställande och likvärdigt skydd mot olyckor”. Verket har lagt ned ett omfattande arbete för att förbereda införandet av den nya lagen som trädde i kraft den 1 januari 2004. Lagen innebär genomgripande och viktiga förändringar för kommunerna i allmänhet och räddningstjänsten i synnerhet, men även för länsstyrelserna och Räddningsverket i rollen som tillsynsmyndigheter. De handlingsprogram som kommu-

nerna ska upprätta i enlighet med den nya lagstiftningen innebär större möjligheter för kommunerna att anpassa verksamheten efter de lokala förhållandena.

Lagstiftningen betonar enskildas ansvar. För att de fullt ut ska kunna ta sitt ansvar är det viktigt att fysiska och juridiska personer verkligen får information om vad som förväntas av dem. Det informationsarbete som verket bedriver kommer därför att få ökad betydelse de närmaste åren. Till det kommer bland annat den nya yrkesutbildningen i skydd mot olyckor för personal inom brand, räddning och säkerhet som verket från och med 2003 bedriver via sitt Centrum för risk- och säkerhetsutbildning.

Inom verksamhetsområdet Skydd mot olyckor finns fyra av Räddningsverkets verksamhetsgrenar. De är Förebyggande och förberedande åtgärder, Genomförande av räddningsinsatser, Åtgärder efter räddningsinsatser och Internationella katastrof- och biståndsinsatser. Målet för verksamhetsområdet omfattar all den verksamhet som verket bedriver för skyddet mot olyckor i fredstid, nationellt och internationellt.

Under respektive verksamhetsgren redovisas en rad olika åtgärder som genomförts under 2003. Sammantaget bedömer Räddningsverket att de åtgärder som genomförts bidrar till att i positiv riktning utveckla samhällets riskhantering på nationell, regional och lokal nivå. Verkets kompetens inom området Skydd mot olyckor har bidragit till ökad efterfrågan på medverkan i olika former av internationella insatser.

Verksamhetsområdet Svåra påfrestningar

Mål för verksamhetsområdet Svåra påfrestningar

Målet är att minska risken för och konsekvenserna av svåra påfrestningar på samhället i fred. Om en sådan svår påfrestning skulle inträffa skall människors liv, personliga säkerhet och hälsa tryggas samt skador på egendom eller i miljö hindras eller begränsas.

Räddningsverkets verksamhet för svåra påfrestningar bedrivs inom två samverkansområden. Svåra påfrestningar är tillstånd som orsakas av allvarliga fredstida händelser som har mycket långtgående konsekvenser för samhället. Det är händelser som berör hela samhället och som inte kan hanteras utan en omfattande samverkan mellan samhällsaktörer inom olika sektorer och på olika nivåer samt mellan privata och offentliga organ. Händelserna finns på en glidande skala med stora överlappningar där Räddningsverkets åtgärder medverkar till att minska riskerna för och konsekvenserna av olyckor över hela skalan. Räddningsverkets åtgärder redovisas under respektive verksamhetsgren och innefattar allt från utbildningsinsatser för enskilda till förstärkning av kommunernas räddningstjänstverksamhet. Åtgärderna bidrar till att bas- och grundförmågan stärks.

Verksamhetsområdet Det civila försvaret

Mål för verksamhetsområdet Det civila försvaret

Målet för verksamheten inom det civila försvaret och för utformningen av resurserna är att

- värna civilbefolkningen, trygga en livsnödvändig försörjning, säkerställa de viktigaste samhällsfunktionerna och bidra till Försvarsmaktens förmåga vid ett väpnat angrepp och krig i vår omvärld,

- bidra till fred och säkerhet i omvärlden och

- stärka samhällets förmåga att förebygga och hantera svåra påfrestningar på samhället i fred.

Räddningsverkets verksamhet för det civila försvaret bedrivs inom två samverkansområden. Verksamheten finansieras med medel från Krisberedskapsmyndigheten.

Räddningsverkets åtgärder inom området har bidragit till att samhällets grundläggande behov vid höjd beredskap har stärkts (tidigare benämnt grundförmågan).

Räddningsverkets åtgärder på NBC-området utgörs främst av kompetenshöjning, identifiering av experter och sakkunniga samt ökad förmåga att hantera händelser av NBC-karaktär. Samverkan med myndigheter och organisationer har ökat kraftigt. För att träna gränsöverskridande samarbete inom civil beredskap har Räddningsverket medverkat vid både internationella utbildningar och övningar.

Nyproduktion av skyddsrum upphörde 2002. Det befintliga skyddsrumbeståndet bibehålls och skyddsrum i särskilt utsatta områden underhålls. Den operativa ledningsförmågan har förbättrats i 18 kommuner genom att sju räddningscentraler har färdigställts. Totalt finns 133 räddningscentraler som täcker ledningsbehovet för 197 kommuner. Med hänsyn till regeringens beslut om införandet av ett nytt gemensamt radiokommunikationssystem, RAKEL, har inriktningen för bidrag till utbyggnad och kompletteringar av sambandssystem ändrats. Bidrag för sambandssystem lämnas numera enbart till installationer och åtgärder som passar in i det nya gemensamma radiosystemet.

Det nya manöversystemet M95 för utomhusvarning har installerats i fyra län. Hela systemet beräknas vara installerat under 2004.

Enligt uppgifter från Pliktverket fanns det i november 2003 över 6 300 färdigutbildade civilpliktiga (räddningsmän, ammunitions-

röjare och sanerare) tillgängliga för kommunerna. Detta kan ställas mot det av kommunerna redovisade behovet om totalt cirka 11 600 personer under höjd beredskap. Behovsiffrorna är dock osäkra, dels har inte alla kommuner anmält sina eventuella behov av civilpliktig personal under höjd beredskap, dels har ett antal kommuner inte reviderat sina anmälda behov sedan Pliktverket började ansvara för beställningarna under 1997/98.

Räddningsverket avslutade under 2003 en översyn av kommunernas räddningstjänstverksamhet för civilt försvar och svåra påfrestningar. Förslagen i översynen innebär ett mer effektivt utnyttjande av utbildade civilpliktiga och att regionalt anpassade styrkor med civilpliktiga räddningsmän och yrkesbefäl med statlig utrustning knyts till vissa större kommunala räddningskårer. För detta behöver styrkorna övas regelbundet och ha insatsberedskap även för större fredstida olyckor.

*Verksamhetsgren
Förebyggande och
förberedande åtgärder*

Verksamhetsgren Förebyggande och förberedande åtgärder

Mål

Målet är att antalet olyckor skall minska och att konsekvenserna av olyckorna skall minimeras genom ett systematiskt säkerhetsarbete och effektiva förebyggande åtgärder och förberedelser för räddningsinsatser.

Återrapportering

Räddningsverket skall redovisa vilka åtgärder som vidtagits samt en bedömning av hur dessa åtgärder bidragit till målet för verksamhetsgrenen.

Räddningsverket har med utgångspunkt i verkets ansvar för olika lagar varierande uppgifter inom det olycks- och skadeförebyggande arbetet. Nedan beskrivs Räddningsverkets prestationer för att utveckla och förstärka ett tvärsektoriellt samhällsinriktat säkerhetsarbete, förbättra brandsäkerheten och skyddet mot ras, skred och översvämningar, förbättra säkerheten vid hantering av farliga ämnen samt stärka den enskildes förmåga och engagemang för att förebygga olyckor.

Tvärsektoriellt samhällsinriktat säkerhetsarbete

Förutsättningar för ett systematiskt säkerhetsarbete i samhället är fakta om olycksutvecklingen och ett aktivt deltagande från de aktörer som påverkar säkerheten.

Målet för *Nationellt centrum för erfarenhetsåterföring från olyckor* är att skapa ett samarbete mellan olika säkerhetsaktörer så att en samlad bild och bedömning av olycksutvecklingen och säkerhetsarbetet kan utvecklas för att stödja säkerhetsarbetet på olika nivåer. Två fördjupade studier om de äldres olyckssituation har publicerats, *Äldres skador i Sverige* och *Vad kostar de äldres fallolyckor samhället?*

Forskning

Information om Räddningsverkets forskningsstrategi har lämnats till universitet och högskolor. Den nya strategin innebär bland annat att forskare är fria att söka medel utifrån fyra programområden. Vid ansökningstidens utgång i mars hade 115 ansökningar på totalt omkring 240 miljoner kronor inkommit. Efter intern beredning och

granskning i verkets vetenskapliga råd har tio ansökningar beviljats knappt 8 miljoner kronor för år ett. Merparten av projekten löper på tre år. Den nya strategin innebär att systemet nu är rullande. Nya ansökningar tas emot fram till mars 2004.

Ny lag om skydd mot olyckor

Den 12 november 2003 fattade riksdagen beslut om lag (2003:778) om skydd mot olyckor. Räddningsverket har under året förberett införandet av lagen. Informationsinsatser om den nya lagen, samt om lagen (2002:833) om extraordinära händelser hos kommuner och landsting, har genomförts i samverkan med Krisberedskapsmyndigheten och Svenska Kommunförbundet genom att bland annat stödja länsstyrelserna i genomförandet av regionala informationsseminarier. Stödet har givits i form av gästföreläsare och presentationsmaterial. Målgruppen för seminarierna har främst varit kommunala tjänstemän och förtroendevalda. Seminarierna har utvärderats och utvärderingen visar bland annat att länsstyrelserna genomfört verksamheten på ett bra sätt och att deltagarna uppskattat genomförandet och informationsutbytet. Länsstyrelserna har också värdesatt det stöd Räddningsverket lämnat.

Inom tillsynsområdet har metodutveckling genomförts för länsstyrelsernas tillsynsverksamhet enligt lagen om skydd mot olyckor. Fyra seminarier har genomförts för länsstyrelsernas tillsynspersonal. Inriktningen har varit att informera om och identifiera förutsättningar för tillsyn och de åtgärder som behöver vidtas för den period när särskilda övergångsbestämmelser gäller. Vidare har samverkan med Krisberedskapsmyndigheten skett för att samordna länsstyrelsernas tillsynsuppgifter med den uppföljning som ska ske enligt det nya krishanteringssystemet.

Som ett stöd till kommunerna utvecklar Räddningsverket en serie idéhandböcker som i huvudsak bygger på erfarenheter från Jönköpings kommun. Två böcker i serien har publicerats, *Målstyrning av skyddet mot olyckor på lokal nivå* och *Att beställa och utforma räddningsinsatser*. Föreskrifter om skriftlig redogörelse för brandskyddet samt om rengöring (sotning) har utarbetats. Förslag till vidareutbildningar har utvecklats för systematiskt säkerhetsarbete, tillsyn, olycksförebyggande verksamhet och räddningsledning. Dessutom förbereds ett nytt

utbildningssystem för sotningsområdet. En kurs för att leda processen att utarbeta kommunala handlingsprogram enligt den nya lagen har genomförts under 2003 med fortsättning under 2004.

Skadeförebyggande programmet

Räddningsverket utvecklar det *Nationella skadeförebyggande programmet* som 2002 övertogs från Folkhälsoinstitutet. Redovisning av det skadeförebyggande programmet återfinns under avsnittet Särskild återrapportering.

Den enskildes förmåga

Räddningsverkets skolmaterial för förskolan och grundskolan om brand och andra olyckor har omarbetats. Det nya materialet bygger på en tidigare utvärdering av det äldre materialet och nya rön från verkets mångåriga forskning kring barn och olyckor. Materialet är kostnadsfritt och marknadsförs under 2004.

Räddningsverket leder ett nytt EU-projekt om information till allmänheten med fokus på barn och ungdomar. Sju länder arbetar direkt i projektet. Avsikten är att sprida kunskap och erfarenheter från information och utbildning av barn och ungdomar inom området skydd mot olyckor.

Webbportalen och samverkansprojektet om information kring skydd mot olyckor, *Skydds nätet*, har fortsatt att utvecklas under 2003. Portalens besöksfrekvens har mer än fördubblats under hösten i jämförelse med föregående år. Skydds nätet har för närvarande cirka 300 besökare per dag. Portalen har kompletterats med en papperstidning som utkommit med två nummer och distribuerats till bland annat vårdcentraler, bibliotek och räddningstjänster. *Skydds nätet* har även producerat webb-tv-sändningar från konferenser och lanserat ett elektroniskt nyhetsbrev som informerar om nyheter på portalen.

Risk- och säkerhetsutbildning

Verket bedriver utbildning för kommunernas kompetensbehov inom området skydd mot olyckor. Dessutom erbjuds övrig risk- och säkerhetsutbildning för samhällets behov. Verksamheten bedrivs inom verkets Centrum för risk- och säkerhetsutbildning och redovisas under Särskild återrapportering under avsnittet Utbildning.

Brandförebyggande arbete

Räddningsverkets brandförebyggande verksamhet arbetar med målen att minska antalet döda i bostadsbränder, minska antalet byggnadsbränder och antal storskador. Mål och aktiviteter är fastställda i ett handlingsprogram för perioden 2002–2004. En stor del av insatserna inom det brandförebyggande programmet har bedrivits inom ramen för arbetet med föreskrifter och allmänna råd till lag om skydd mot olyckor.

Via verkets brandutredningsprogram har erfarenheter från omkring 574 bränder insamlats under 2003. Erfarenheter från brandutredningarna sprids via trycksaker, seminarier, integrerat beslutsstöd för skydd mot olyckor, RIB och i verkets tidning Sirenen. Erfarenheter från bränder i konstruktioner med så kallade lätta påbyggnader har särskilt studerats då de visat sig vara olämpliga för att stå emot brand. Erfarenhet kring problemen har spridits bland annat i samarbete med Boverket.

Räddningsverket har hos Boverket aktualiserat behovet av ändrade regler för brandskydd i äldreboenden. Samverkan sker nu vid revideringen av Boverkets byggregler.

Uppföljning av kommunernas tillämpning av allmänna råd om brandvarnare och systematiskt brandskyddsarbete visar att 160 kommuner 2002 bedrivit informationsverksamhet eller projekt för att informera om behovet av brandvarnare. Intresset för att arbeta med systematiskt brandskyddsarbete är mycket stort och uppföljningen har tjänat som underlag vid utformningen av föreskrifter till lagen om skydd mot olyckor.

Inom ramen för verkets medverkan i EU-projektet *Fire prevention* har inriktningen av det brandförebyggande arbetet i Europa kartlagts, en EU-workshop arrangerats och ett framtida myndighetsnätverk mellan länderna planerats.

En handbok om förebyggande brandskydd har publicerats. Boken är avsedd som stöd vid utveckling av kommunernas räddningstjänstpersonal inom det brandförebyggande området.

Naturolyckor

Tillsammans med Statens Geotekniska Institut (SGI) och Boverket har ett treårigt seminarieprogram om ras och skred avslutats. Programmet har omfattat 14 seminarier och omkring 700 personer har deltagit från i huvudsak länsstyrelser och kommuner.

Översiktlig stabilitetskartering har genomförts i 19 kommuner och översiktlig översvämningsskartering för 52 mil vattendrag.

Verket har under året betalat ut 26 900 tkr till 22 kommuner för förebyggande åtgärder mot naturolyckor.

Riskhantering

Räddningsverket har fortsatt att sprida kunskap om säkerhetsarbetet, bland annat genom att medverka i ett flertal olika kurser, konferenser och seminarier. Här kan särskilt nämnas en genomgång av säkerhetsaspekter för länsstyrelsernas miljöprövningsdelegationer och medverkan i Banverkets konferens om järnvägssäkerhet.

En handbok som stöd för genomförande och granskning av riskanalyser har publicerats.

Räddningsverket arbetar med regeringsuppdraget om personsäkerhet i tunnlar som ska slutredovisas i juni 2005. Uppdraget rymmer svåra frågor kopplat till lagstiftningen, samhällets syn på olyckor och metoder för riskhantering. Parallellt pågår ett arbete med tunnelsäkerhet i en arbetsgrupp där Räddningsverket och Banverket ingår. Arbetsgruppen har bland annat följt upp arbetet med tunnelsäkerhet i projekt Botniabanan i enlighet med villkoren i regeringens beslut om tillåtlighet enligt miljöbalken. I samrådet för Botniabanan har Räddningsverket och Banverket kommit överens om vissa restriktioner och andra typer av säkerhetsåtgärder för transport av farligt gods längs banan. Enligt verkets bedömning ökar detta säkerheten för de omkringboende.

En viktig arbetsuppgift är att fortlöpande yttra sig över plan- och miljöprövningar. Verket yrkar ofta på olika säkerhetsvillkor. Vid regeringens tillåtlighetsprövning enligt miljöbalken av Citytunnelprojektet i Malmö har regeringen bland annat förbjudit transport av farligt gods i tunnlar i enlighet med Räddningsverkets yrkande. Detsamma gäller en överklagad detaljplan i samband med utbyggnaden av Västkustbanan genom Lund där Räddningsverkets påpekanden har lett till att skyddet mot urspårning ökat.

Detaljplanprojektet, som bedrivs i samarbete med Boverket ska kartlägga möjliga säkerhetsåtgärder som kan regleras i detaljplaner. Projektet har visat på svårigheter att hantera säkerhetsfrågor i detaljplaner på ett heltäckande sätt. För att tydliggöra bristerna

förbereder Räddningsverket ett underlag till Plan- och Bygglagskommittén.

Brandfarliga och explosiva varor

Verkets provning av fyrverkeriprodukter har lett till att ett flertal produkter underkänts och inte får säljas, överlätas eller användas. Verket för en dialog med kommuner angående deras önskan att införa strängare krav vid försäljning av fyrverkerier.

För att påminna om åldersgränsen 18 år för hantering av fyrverkerier har verket producerat en film som i anslutning till nyårshelgen visats i Sveriges Televisions program Anslagstavlan. Filmen kompletterades med annonser i dagspress, information på verkets webbplats och foldrar hos återförsäljare av fyrverkeriprodukter.

Allt mer av Räddningsverkets arbete inom området brandfarliga och explosiva varor bedrivs internationellt. Under 2003 har CE-märkningen av civila sprängämnen blivit ett absolut krav. Kommissionen har startat ett arbete med krav på provning i ett öppet kontrollsystem och CE-märkning av fyrverkeriartiklar.

Seveso II-direktivet

En förändring av direktiv 1996/82/EG (Seveso II-direktivet) beslutades den 16 december efter två år av förhandlingar. Räddningsverket har under hela förhandlingsprocessen biträtt regeringen med expertis. Ändringen innebär att regler om cancerframkallande och miljöfarliga ämnen som tidigare endast haft en preliminär utformning nu har fastställts. Direktivets tillämpningsområde har utvidgats för att öka säkerheten mot allvarliga kemikalieolyckor och förhindra nya olyckor.

Räddningsverket har uppdraget att vara delegationsordförande i kommittén för behöriga myndigheter (CCA) under Seveso II-direktivet. Verket har därför samordnat de svenska ståndpunkterna genom samverkan med berörda myndigheter och industrin inför mötena i Grekland och Italien.

Räddningsverket har rapporterat Sveriges aktiviteter under Seveso II-direktivet enligt åtagande till EG. Kommissionen har bildat en arbetsgrupp för att skapa verktyg för fysisk planering enligt artikel 12 i Seveso II-direktivet. Sverige företräds av Boverket med biträde av Räddningsverket.

Räddningsverket har under året varit ordförande i den nationella Sevesogruppen.

Verket har genomfört en utbildning för Sevesohandläggare vid länsstyrelserna.

Arbetet med att uppdatera den myndighetsgemensamma vägledningen har fortsatt genom diskussioner med Arbetsmiljöverket och Naturvårdsverket. Räddningsverket har också påbörjat arbetet med att skapa en ny myndighetsgemensam webbplats.

Ett särskilt arbete har i samverkan med länsstyrelserna genomförts för att få kommunerna att leva upp till de skyldigheter som gäller enligt Sevesolagen och räddningstjänstförordningen där det finns anläggningar som omfattas av den högre kravnivån enligt Sevesolagen. Det gäller planer för räddningsinsatser och information till allmänheten. Vid årsskiftet hade kommunerna upprättat planer för 44 av totalt 159 verksamheter och lämnat information om 64 verksamheter. Detta är en stor förbättring jämfört med föregående år och erfarenheterna från den särskilda satsning som genomförts visar att arbete pågår även i övriga berörda kommuner.

Transport av farligt gods

Räddningsverket har gett ut rättelse- och ändringsföreskrift (SRVFS 2003:4 och SRVFS 2003:9) till föreskrifterna för väg- respektive järnvägstransport av farligt gods och en ändring (SRVFS 2003:2) till föreskrifterna om transportabla tryckbärande anordningar. Föreskrifterna baseras på internationella regelförändringar inom FN och EU.

Verket deltar i den översyn av lagstiftningen om transport av farligt gods som påbörjats. Räddningsverket har också deltagit aktivt i de internationella fora där bestämmelserna om transport av farligt gods beslutas.

Inom gruppen för samordnad tillsyn (SANTILL) har rapporten från förra årets samverkanstillsyn i Östergötland färdigställt.

Informationsseminarier har genomförts om de regler om landtransport av farligt gods som trädde ikraft den 1 januari 2003. En särskild konferens för tillsynspersonal och en konferens om järnvägssäkerhetsgruppens arbete har genomförts.

Regeringsuppdraget om säkerhet och tillsyn vid landtransporter av farligt gods har genomförts i samarbete med Järnvägsinspektionen, Rikspolisstyrelsen och Strålskyddsinstitutet. Uppdraget begränsades till att främst handla om brottsförebyggande åtgärder. Vissa förändringar i regelverk och tillsynsrutiner har föreslagits.

Omkring 400 nya företag har anmält att de omfattas av skyldigheterna att ha säkerhetsrådgivare för transporter av farligt gods. Direkta tillsynsaktiviteter har genomförts mot knappt 100 företag.

Stöd för förberedelser för räddningsinsatser

Räddningstjänstens uppgiftskatalog beskriver räddningstjänstens verksamhet nedbruten på mål för respektive arbetsmoment. I samarbete med fem kommuners räddningstjänster har en utveckling av katalogen påbörjats. Katalogen omfattar för närvarande villabrand, trafikolycka samt drunkning. Avsikten är att den utvecklade katalogen även ska omfatta förebyggande verksamhet.

I serien SRV-Aktuellt har två vägledningar för kommunerna publicerats, *Informationssystem brandrisk skog och mark 2003* och *Basutrustning för släckning av spillbrand efter tankbils- eller järnvägsolycka*.

Två olika läromedel har uppdaterats och reviderats med anledning av nya metoder vid dörrforcering och räddningsmetoder/teknik vid trafikolyckor.

Två utvecklingsprojekt har rapporterats, *Skumsläckning av bensin med etanolinblandning* och *Bildöverföring från obemannad helikopter som beslutstöd*.

Olyckors miljöpåverkan

Räddningsverket har ett sektorsansvar för en ekologisk hållbar utveckling. En av uppgifterna är att minska olyckors miljöpåverkan så att de nationella miljömålen kan nås. Det sker bland annat genom påverkan av aktörerna inom sektorn Skydd mot olyckor via informationsspridning och seminarier.

Regeringsuppdraget om arbetet med det särskilda sektorsansvaret för ekologisk hållbar utveckling har redovisats till Naturvårdsverket. Medverkan och arbete har också bedrivits i beredningsgruppen för uppföljning av de nationella miljömålen.

För att öka kunskapen om olyckors miljöeffekter har ett antal projekt bedrivits. Ett flerårigt provtagningsprojekt har genomförts. Analyser av släckvatten och rökgaser vid ett antal olyckor har bland annat visat på höga halter av organiska ämnen som dioxin och polycykliska aromatiska kolväten. Tillsammans med

Naturvårdsverket har ett projekt inlett om dioxinbildning vid soptippar.

Utbildning och föreläsningar om miljöeffekter av olyckor har genomförts för kommuner och länsstyrelser. Revidering av miljöläroboken för räddningstjänsten har till stora delar genomförts. För att på sikt minska miljöeffekterna har seminarier om behovet av samverkan mellan miljöförvaltning och räddningstjänstförvaltning i kommunerna hållits i Örebro och Jämtlands län.

Kärnenergiberedskap

Samordnings- och kvalitetssäkringsprojektet mellan de fyra länen med kärnkraftverk och Räddningsverket har prioriterats. Ett arbete med att samordna åtgärder för strålskyddsberedskap och stöd till kommunal räddningstjänst har påbörjats.

Distribution av 10 000 RDS-mottagare kring Barsebäck är slutförd. För att förbättra kvaliteten på varningen har mottagarna runt Oskarshamn bytts ut. Regeringsuppdraget att förbättra systemen för varning kring kärnkraftverken har rapporterats.

Oljeskyddsberedskap

Olyckan med fartyget Fu Shan Hai innebar att en avsevärd mängd oljeskyddsmateriel förbrukades, materiel som till största delen har återanskaffats under året. En viss nedgång i beredskapen kan dock konstateras. Ett förslag till ny struktur för Räddningsverkets oljeskyddsförråd har utarbetats vilket innebär en minskning av antalet oljeskyddsdepåer för att få en mer effektiv och ändamålsenlig organisation. Förändringen införs vid årsskiftet 2004/2005.

En revidering av inriktningsdokumentet för det marina oljeskadeskyddet har genomförts i samverkan med Naturvårdsverket, Kustbevakningen, Sjöfartsverket, Svenska kommunförbundet och IVL Svenska Miljöinstitutet AB. För att förbättra bland annat samordning och stöd vid oljeutsläpp har Räddningsverket deltagit i ett flertal internationella möten.

Ekonomi för verksamhetsgrenen

	Intäkter	Kostnader
2003	106 066	642 754
2002	91 027	617 563
2001	101 665	561 708

(Belopp i tkr)

Kommentar

Den nya lagen om skydd mot olyckor ställer ökade krav på den statliga och kommunala tillsynen. Länsstyrelserna har en vidgad roll för att bland annat bättre kunna stödja kommunerna i tillämpningen av den nya lagstiftningen. Räddningsverkets uppfattning är att länsstyrelsernas arbete med uppgifterna inom räddningstjänstområdet generellt sett har ökat i omfattning. Bedömningen är att förberedelserna för den nya lagstiftningen har bidragit till detta. Räddningsverket anser dock att ett antal länsstyrelser fortfarande bör ge dessa frågor en högre prioritet.

Räddningsverket stödjer ett bredare samhällsinriktat säkerhetsarbete bland annat inom ramen för lagen om skydd mot olyckor samt inom det nationella skadeförebyggande programmet. Avsikten är att utifrån den verkliga olycksbilden engagera berörda säkerhetsaktörer till ett gemensamt arbete för att förbättra säkerheten. Verket vill utveckla och stödja ett processinriktat säkerhetsarbete i de olika berörda verksamheterna och förmedla fakta och kunskaper på ett sådant sätt att de blir lättillgängliga och användbara i det lokala och regionala säkerhetsarbetet.

Verkets nya utbildningar kommer successivt att förbättra kunskapsläget för ett bredare tvärsektorieellt säkerhetsarbete. Fakta om och analyser av olycksutvecklingen och säkerhetsarbetet i Sverige som produceras av NCO i Karlskoga kommer tillsammans med Räddningsverkets insatsstatistik och annat uppföljnings- och utredningsmaterial att bilda ett nödvändigt underlag.

Under 2002 och 2003 ökade försäljningen av brandvarnare markant i Sverige. Fortfarande saknar många hushåll brandvarnare och verkets uppföljning av dödsbränder visar att det ofta helt saknas eller att brandvarnaren är ur funktion vid de bränder som kräver människoliv.

Målen i verkets handlingsprogram för den brandförebyggande verksamheten 2002–2004 är att till utgången av 2004 nå en tioprocentig minskning av treårsmedelvärdet för antalet omkomna vid bränder i bostäder, antalet bränder i byggnad och antalet storskador, det vill säga bränder med skadebelopp över 1,5 miljoner kronor.

Löpande uppföljning av målen i Räddningsverkets handlingsprogram för det brandförebyggande arbetet visar att målet

för antalet döda vid bostadsbränder sannolikt inte nås. Gruppen äldre är överrepresenterade i dödsbrandstatistiken. Det är många olika faktorer som påverkar den samlade statistiken bland annat sociala förhållanden, fysisk och psykisk oförmåga, alkoholmissbruk och rökning. För att hitta rätt former för förebyggande verksamhet krävs samverkan mellan flera aktörer i samhället.

För byggnadsbränder och storskador ser prognosen för måluppfyllelse bättre ut och målen ser ut att kunna nås.

Fortsatt satsning på ökad kunskap om hur olyckor kan förebyggas och det tydligare ansvaret för ägare och verksamhetsutövare att arbeta med systematiskt olycksförebyggande arbete bedöms också på sikt ge positiva effekter.

I Räddningsverkets sektorsansvar för de nationella miljömålen ingår att öka kunskapen om utsläpp och miljöeffekter från olyckor och därefter visa på åtgärder som kan förebygga eller minimera effekterna av dessa. Främst är det olyckor i form av bränder, olyckor med farliga ämnen, oljeutsläpp i svenska vatten, ras, skred, översvämningar och kärnenergiolyckor som påverkar målen. De utsläpp som hittills bedömts vara av nationell betydelse är utsläpp av partiklar, dioxiner och polycykliska aromatiska kolväten.

Den kommunala räddningstjänstens intresse för att agera miljömedvetet inom den egna verksamheten, såväl i det olycksförebyggande arbetet som under insatser bedöms ha stärkts avsevärt under de senaste åren. Behovet av ytterligare kunskaper är dock stort och Räddningsverket bedriver inom utbildningsverksamheten och i ett antal projekt verksamhet i syfte att öka kunskapen om olyckors miljöeffekter.

Kunskapen om olyckors miljöpåverkan är fortfarande ofullständig, men de projekt

som genomförts har successivt minskat kunskapsluckorna. Fortsatt långsiktig forskning är nödvändig för att klarlägga olyckornas totala miljöpåverkan. Stora informationsinsatser kommer också att krävas för att förmedla kunskaperna om miljöpåverkan till de olika aktörerna såväl i det förebyggande arbetet som i stödet till räddningstjänsten

Räddningsverket har mellan åren 1996 och 2003 haft regeringens uppdrag att genomföra ett förbättringsprogram för att uppnå ett säkert och väl fungerande varningssystem i de inre beredskapszonerna runt kärnkraftverken. Ett intensivt arbete tillsammans med berörda länsstyrelser har lett till en stabil larmkedja. I och med den utbyggnad av utomhusvarning som är gjord bedömer Räddningsverket att beredskapen för varning runt kärnkraftverken är god när det gäller varning till människor utomhus. Möjligheten att varna människor inomhus uppfyller inte intentionerna som låg till grund för regeringsuppdraget 1996. Detta på grund av att äldre varningsmottagare inte är tillräckligt driftsäkra.

Verket bidrar indirekt till verksamhetsgrenens mål genom att utveckla och stödja samhällets förebyggande verksamhet bland annat genom utbildning, information och forskning. Effekterna av verkets åtgärder kan bara bedömas i ett långsiktigt perspektiv. Effekterna kan inte kopplas till enbart Räddningsverkets prestationer utan måste ses som resultat av flera faktorer och aktörers samverkan. Räddningsverket bedömer att verkets inriktning mot ett mer tvärsektorielt samhällsinriktat säkerhetsarbete i kombination med intentionerna i lagen om skydd mot olyckor på sikt leder till ökad samverkan. På så sätt kan verksamhetsgrenens mål utvecklas och sambanden mellan prestationer och effekter stärkas.

*Verksamhetsgren
Genomförande av
räddningsinsatser*

Verksamhetsgren Genomförande av räddningsinsatser

Mål

Målet är att konsekvenserna av olyckor skall minimeras.

Återrapportering

Räddningsverket skall i de fall som man medverkat i räddningsinsatser redovisa vidtagna åtgärder och bedöma hur åtgärderna bidragit till målet för verksamhetsgrenen.

Enligt 34 § räddningstjänstlagen (1986:1102) (numer 6 kap, 7§ Lag (2003:778) om skydd mot olyckor) ska en statlig myndighet under vissa förutsättningar på anmodan av räddningsledare delta i en kommunal räddningsinsats. Den statliga myndigheten ska själv bära kostnaderna för sin medverkan. Personal

och civilpliktiga under utbildning från Räddningsverkets Centrum för risk- och säkerhetsutbildning i Skövde deltog vid räddningsinsatsen efter det oljeutsläpp utanför Bornholm som främst drabbade Ystads och Simrishamns kommuner.

Ekonomi för verksamhetsgrenen

	Intäkter	Kostnader
2003	-	360
2002	-	148
2001	-	134

(Belopp i tkr)

Kommentar

Kommunernas räddningsinsatser har genom Räddningsverkets stöd kunnat genomföras på ett snabbt och effektivt sätt. Medverkan av civilpliktiga under utbildning bidrog positivt till räddningsinsatsen.

*Verksamhetsgren
Åtgärder efter
räddningsinsatser*

Verksamhetsgren Åtgärder efter räddningsinsatser

Mål

Målet är att såväl förhindra som begränsa konsekvenserna av framtida olyckor genom att ta tillvara kunskap och erfarenheter från inträffade olyckor.

Ekonomi för verksamhetsgrenen

	Intäkter	Kostnader
2003	-	41 461
2002	-	31 264
2001	-	50 844

(Belopp i tkr)

Observatörsinsatser och olycksutredningar

Åtterrapporering

Räddningsverket skall redovisa viktiga iakttagelser från genomförda observatörsinsatser och olycksutredningar samt ange de förändringar i det olycksförebyggande arbetet som Räddningsverket tagit initiativ till.

Inga internationella eller nationella observatörsinsatser har genomförts under året. Bedömningen är att inga olyckor har varit av den arten att en insats varit aktuell.

Det ekonomiska utfallet avser en påbörjad översyn av observatörsverksamheten.

Ekonomi

	Intäkter	Kostnader
2003	-	1 002
2002	-	718
2001	-	606

(Belopp i tkr)

Ersättningsärenden

Åtterrapporering

Räddningsverket skall redovisa utbetalningar till kommuner som sker enligt 36 och 37 §§ räddningstjänstlagen (1986:1102) och 65 § räddningstjänstförordningen (1986:1107) med angivande av ändamålet för respektive utbetalning.

Ersättning för oljesanering

Ersättning för saneringskostnader har betalats ut till fem kommuner: Kungälv, Gotland, Ystad, Simrishamn och Trelleborg.

Ersättning för räddningstjänstkostnader

Under året har 6 111 tkr utbetalats till 7 kommuner. Två av ersättningarna avser utbetalningar där kommunen överklagat Räddningsverkets beslut och där domstolen bifallit kommunens överklagande. Från och med den 1 januari 2004 har Räddningsverket möjlighet att överklaga förvaltningsdomstols beslut i ersättningsärenden. Denna möjlighet har inte funnits tidigare. En utbetalning under året avser delutbetalning i ett tidigare ärende med anledning av att kommunen inkommit med kompletterande uppgifter.

Ekonomi

	Intäkter	Kostnader
2003	-	27 732
2002	-	28 672
2001	-	46 311

(Belopp i tkr)

Tabellen visar utbetalningar utan pålägg för verksgemensamma kostnader.

Under 2003 utbetald ersättning för oljesanering	
Kommun	Ersättning, kronor
Kungälv	174 122
Gotland	61 429
Ystad	20 111 749
Trelleborg	561 398
Simrishamn	712 432
Summa	21 621 130

Under 2003 utbetald ersättning för räddningstjänstkostnader vid stora olyckor	
Kommun och orsak	Ersättning, kronor
Åsele, brand i bensinstation, juli 2002	78 164
Landskrona, brand i batterilager, juli 2001	395 052
Arvika, översvämning, vintern 2000/01	1 690 669
Borlänge, järnvägsolycka farligt gods, april 2000	1 437 616
Kristianstad, översvämning, våren 2002	312 170
Robertfors, skogsbrand, juli 2003	2 092 313
Sorsele, skogsbrand, juli 2003	105 378
Summa	6 111 362

*Verksamhetsgren
Internationella katastrof-
och biståndsinsatser*

Verksamhetsgren Internationella katastrof- och biståndsinsatser

Mål

Målen är att kunna

- bidra till att minska lidande och skadeverkningar av olyckor och katastrofer i andra länder,
- medverka i uppbyggnad och beredskap för internationell krishantering samt
- medverka till kunskapsutveckling och kunskapspridning inom området.

Åtterrapporing

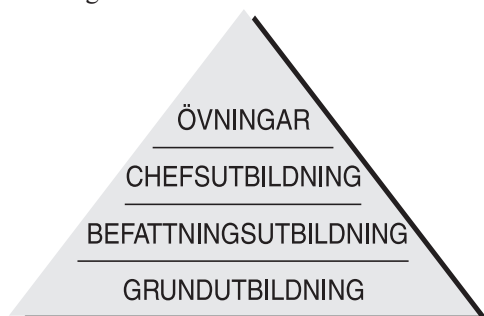
Räddningsverket skall redovisa vidtagna åtgärder samt bedöma hur åtgärderna bidragit till målet för verksamhetsgrenen. Räddningsverket skall redovisa omfattning av, kostnader för och finansiering av beredskapen för att kunna bistå vid katastrofinsatser inklusive utbildning av personal. Räddningsverket skall även redovisa omfattningen av överförd militär överskottsmateriel som är avsedd för insatser inom verksamhetsgrenen.

Beredskapen för internationella hjälpinsatser

Beredskapen för internationella hjälpinsatser består i huvudsak av materiel och förrådsdrift samt utbildning och övning av personal.

För den personella beredskapen har verket tagit fram en modell som ska säkerställa att insatspersonalen har både teoretisk och praktisk utbildning före medverkan i en insats. Beredskapen består av grundutbildningar, befattningsutbildningar, chefskurser samt övningar, både nationella och internationella.

Utbildningen sker stegvis enligt nedanstående figur:

Det är viktigt för Räddningsverket att säkerställa en god beredskap med hög kvalitet och därför är kombinationen av teoretisk utbildning och övningar mycket betydelsefull. De nationella övningarna är kopplade till att praktiskt kunna tillämpa kunskapen. I de internationella övningarna kompletteras detta även med förmågan att samarbeta med andra organisationer och förståelse för deras uppgifter.

För personal i beredskap har tio utbildningstillfällen genomförts fördelat på två grundkurser, en chefskurs, sex befattningsutbildningar och en sök- och räddningskurs. Direkta kostnader för dessa utbildningar är 4 981 tkr. Tre nationella övningar har genomförts. Direkta kostnader för övningarna är 937 tkr.

Dessutom har Räddningsverket medverkat i tre internationella övningar i Sverige och utomlands.

En annan betydelsefull uppgift som verket har är utbildning och övning för FN-personal. Dessa uppdrag är helt finansierade av FN och påverkar inte kostnaden för beredskapen men är värdefulla för personalens erfarenhet. Verket medverkar med egen personal som dels lämnar stöd i övningen dels deltar för att få ytterligare praktisk övning.

Räddningsverkets beredskap inklusive personal och materiel, förmåga och omfattning har anmälts som en resurs till FN, EU-kommissionen och NATO/EADRCC.

Övertagandet av försvarsmateriel har fortsatt under 2003. Räddningsverket har begärt materiel inom fyra huvudgrupper; humanitär materiel, materiel för verkets insatspaket, materiel för återuppbyggnadsinsatser samt kompletteringsutrustning för nuvarande insatspaket. Verket uppskattar att 60 procent av den från Försvarsmakten förväntade materielen har levererats. Efter en behovsanlys föranledd av Räddningsverkets ekonomiska situation har en anpassning av resurserna genomförts så att materiel direkt avsedd för insatser prioriteras.

Verket bedömer att leveranserna kan avslutas under 2004.

Ramavtalet med Sida om snabbfinansiering av smärre humanitära insatser har använts och kompletterats med ytterligare finansiering för att täcka nya behov.

Återanskaffning av materiel som ingår i beredskapen har genomförts allteftersom behov uppstått efter genomförda insatser.

Nyanskaffningar har även genomförts för bland annat sjukvårdsmateriel, IT- och kommunikationsutrustning.

Jämställdhetspolicyn har reviderats. En uppförandekod för personal i insatser har utarbetats som innebär att all personal undertecknar ett personligt avtal som behandlar frågor om hur man bör uppträda vid insatser.

Hjälpinsatser

På Västbanken har transporterna av mat och förnödenheter till den palestinska befolkningen fortsatt. Uppdragsgivare är FN-organen UNRWA och WFP.

Verksamheten med återuppbyggnad av krigsskadade hus i Bosnien för Sida har efter åtta år avslutats. Även uppdragen med reparation av vägar och broar i Angola har fullgjorts. Ett projekt med byggnation av ersättningsbroar genomfördes i Afghanistan under sommaren.

Krisen i Irak medförde ett stort antal större och mindre insatser i Irak och angränsande länder. Uppgifterna var dels stöd med logistik, utbildning och samband till olika FN-organ, dels stöd till minröjning och undanröjande av oexploderad ammunition. Säkerhetsläget medförde att verksamheten i Irak successivt minskade för att upphöra helt i november.

Räddningsverket har även medverkat vid två jordbävningkatastrofer. Till Algeriet sändes i april en sök- och räddningsstyrka på 65 personer och 13 hundar. Till Bam i Iran genomfördes i december två flygtransporter av filter och tält.

Inom minröjningsområdet har Räddningsverket varit verksamt inom projekt i DR Kongo, Eritrea och Libanon.

Utöver de direkta hjälpinsatserna har verket deltagit i seminarier, kurser och andra sammankomster främst inom FN:s område.

Finansieringen av insatserna har skett så att Sida genom rambidraget har finansierat insatser för 12 178 tkr. Sida har även utanför rambidraget finansierat insatser för 60 628 tkr. Andra finansörer, främst FN, har finansierat verkets insatser med 36 653 tkr.

Ekonomi för verksamhetsgrenen

	Intäkter	Kostnader
2003	128 184	202 337
2002	134 011	221 271
2001	90 410	163 752

(Belopp i tkr)

Kommentar

Räddningsverket har i allt större utsträckning medverkat i internationellt katastrof- och biståndsarbete. Det har en naturlig förklaring då intresset för och behovet av verkets tjänster har ökat kraftigt. Räddningsverket är nu en välkänd organisation internationellt med gott renommé. Det stöd som verket lämnar till FN-organisationer har rönt stor uppskattning vilket medfört att även andra organisationer har visat intresse.

Beredskapen för internationella hjälpinsatser är fortsatt acceptabel. En kraftig bantning av materiella resurser under året har dock medfört att förmågan att genomföra mer än en insats åt gången kraftigt minskat. För 2002 uppgavs kostnaden för beredskapen till 53 949 tkr. Under 2003 uppgick kostnaden till 35 660 tkr och finansieras med anslagsmedel.

De insatser som genomförts har bidragit till minskat lidande för den drabbade befolkningen. Verket har också genom insatserna i Irak och Liberia bidragit till att samordningen av FNs olika delar kunnat underlättas. Räddningsverkets insats i Irak har åtnjutit stor uppskattning då FN, med verkets stöd, snabbt kunde etablera en verksamhet efter att striderna hade upphört.

Verket bedömer att insatserna till stöd för FN i Irak sammantaget inklusive den särskilda NBC-utbildningen till FN-personalen gav ett mervärde till FN:s totala insats.

Räddningsverkets Centrum för risk- och säkerhetsutbildning har utnyttjats för att utbilda katastrofpersonal inom FN. Efterfrågan av dessa utbildningar är stor och förväntas öka under kommande år.

Översikt över beredskapen över internationella insatser för EU och FN 2003

Namn	Arbetsområde	Beskrivning	Insattid	Antal team
Sök- och räddnings-team	Jordbävningar, översvämningar, jordskred	5-80 personer, sökhundar inkl förare, utrustning	10-12 timmar efter beslut	2 team/12 tim 4 team/48 tim
Chemical team	Sanering, kemiutsläpp, C-stridsmedel	35 personer inkl personal från FOI utrustning	10-12 timmar efter beslut	2 team/12 tim
Support team	Fältstöd till EU och FN vid katastrofer t ex office communication (kontorsstöd, logistik och logi)	1-30 personer utrustning	6-12 timmar efter beslut	2 team/12 tim ytterligare team efter ö k
Materiel för katastrofer	Humanitära katastrofer	Tält, filter, vattenrening, fordon m m	1-24 timmar	
Experter	Alla typer av katastrofer	Räddningsverkets egna experter samt sådana i nätverk	1-48 timmar	ca 50 egna experter ytterligare 100 i nätverk
Observatörer	Alla typer av katastrofer	Räddningsverkets egna experter samt sådana i nätverk	1-48 timmar	ca 50 egna experter ytterligare 100 i nätverk
Oljeskydd	Utsläpp av olja till sjöss	3-5 personer inkl utrustning	3-10 timmar efter beslut	2 team/10 tim
Snabbinsatsteam	Räddningstjänst	39 personer inkl utrustning	högst 3 timmar efter beslut	3 team/3 tim

Civil humanitär minröjning

Mål

Målet är att Räddningsverket skall bidra till att utveckla svensk kompetens inom humanitär minröjning. Räddningsverket skall bidra till att utveckla Totalförsvarets ammunitions- och minröjningscentrum i Eksjö, Swedec, som svenskt kompetenscentrum för ammunitions- och minröjning.

Återrapportering

Räddningsverket skall redovisa vilka åtgärder som vidtagits för att utveckla samarbetet med Swedec på minröjningsområdet och ange kostnaderna för åtgärderna.

Räddningsverket har haft tre anställda placerade vid SWEDEC i Eksjö. Kostnaden för sekonderingen är 2 585 tkr. Verket har även aktivt deltagit i den totalförsvarens gemensamma samarbetsgruppen inom minröjning och i en översyn av totalförsvarets verksamhet inom området. Ett flertal samarbetsmöten har genomförts med SWEDEC. SWEDEC har också varit behjälplig att rekrytera personal till insatsen i Irak.

Kommentar

Verket har under lång tid sekonderat personal till SWEDEC. Verket avser att genomföra en analys av samarbetsformerna med SWEDEC under 2004.

Räddningsverket anser att genomförd verksamhet har bidragit till att utveckla svensk kompetens inom området. Detta har skett genom teoretisk och praktisk utbildning samt medverkan i internationella projekt. Verket har under året genomfört

verksamhet i Libanon, Eritrea, DR Kongo samt Irak vilket bidragit till att svensk personal har fått internationell erfarenhet. FN har också visat ett allt större intresse för verkets insatser inom humanitär minröjning.

Ekonomi

	Intäkter	Kostnader
2003	4 654	13 165
2002	2 864	18 082
2001	1 836	17 207

(Belopp i tkr)

Säkerhetsfrämjande arbete i Central- och Östeuropa

Mål

Målet är att vidmakthålla och utveckla samarbetet med länder i Central- och Östeuropa på räddningstjänstområdet. Särskild vikt skall läggas vid miljöskyddsarbetet. Samarbetet med Ryssland skall fortsätta. Räddningsverket skall bidra till att utveckla samarbetet mellan svensk räddningstjänst och motsvarande organisationer i Estland, Lettland och Litauen så att det är möjligt att ömsesidigt kunna bistå varandra med räddningstjänstinsatser till lands i samband med allvarliga olyckor.

Återrapportering

Räddningsverket skall redovisa den verksamhet som genomförts. För genomförd räddningsinsats skall kostnad och omfattning redovisas.

Räddningsverket medverkar i två EU-finansierade projekt inom Öst- och Central-europa. Det ena avser samarbete inom räddningstjänst i Barentsregionen. Det andra projektet, EUROBALTIC, avser samverkan för skydd mot olyckor inom östersjöstaterna. Verket ansvarar för projektets samordning, ekonomiska redovisning, rapportering med mera.

En särskild samordnare för EUROBALTIC har tillsatts och en styrgrupp har utsetts med representanter för parterna. Projektet ska slutredovisas 2005. Projektet finansieras av EU-medel samt tillskjutna medel från medverkande. Verkets kostnad var för 2003 405 tkr.

Stöd för framtagande av kompletterande ansökningar om medel inom EU-fonderna TACIS och PHARE har lämnats till de baltiska staterna och Ryssland.

Under tio år har Räddningsverket, med finansiering av Sida, genomfört utbildningar och övningar i de baltiska staterna för att stödja utvecklingen av räddningstjänstverksamheten i dessa länder. Två kurser har genomförts i Estland under året. Stödet har minskat i omfattning och under nästa år upphör stödet från SIDA helt i och med att länderna blir medlemmar i EU. Fortsatt stöd är aktuellt men med annan finansiering.

Det bilaterala avtalet mellan Sverige och Litauen har undertecknats. Arbetet med underavtal till detta och avtalen med övriga baltiska stater har fortskridit och förväntas att avslutas i början av 2004.

Ett APELL-seminarium (Awareness and Preparedness for Emergencies at Local Level) har genomförts i Sankt Petersburg med deltagande från alla lokala och regionala myndigheter som har uppgifter inom räddningstjänstområdet.

Seminarier och utbildning har genomförts i Kaliningrad och Sankt Petersburg för att öka kunskapen om bekämpning av olja till havs. Aktiviteterna ingår i en lång serie av verksamheter som syftar till att stärka kunskapen om och beredskapen för konsekvenser av oljeolyckor till sjöss.

Ekonomi

	Intäkter	Kostnader
2003	840	2 959
2002	1 571	4 965
2001	3 277	6 315

(Belopp i tkr)

Kommentar

Förutsättningar för stöd till de baltiska länderna har ändrats eftersom de blir medlemmar av EU under 2004 vilket innebär att fortsatta utbildningsinsatser istället finansieras framför allt av EU. Verksamheten i Ryssland och övriga Östeuropa påverkas dock inte.

I takt med att de bilaterala avtalen har undertecknats har arbetet med de operativa avtalen intensifierats för att säkerställa att insatser kan göras när olyckor uppstår.

Verket bedömer att genomförda aktiviteter verksamt har bidragit till att höja kompetensen och förmågan hos räddningstjänsterna i de baltiska staterna och Ryssland.

*Verksamhetsgren
inom samverkansområdet
Spridning av allvarliga
smittämnen, giftiga kemikalier
och radioaktiva ämnen*

Civilt försvar

Mål

Målet är att riskerna för och konsekvenserna av spridning av farliga ämnen och allvarlig smitta begränsas och att samhällets grundläggande behov vid allvarliga kriser i fred eller vid ett väpnat angrepp kan tillgodoses.

Återrapportering

Räddningsverket skall redovisa om och i så fall hur beroendet av el, tele, IT och ett angrepp med NBC-stridsmedel utgör begränsningar för att myndighetens verksamhet skall uppnå en godtagbar grundförmåga. Eventuellt ytterligare gränsställande faktorer skall redovisas.

Räddningsverkets regleringsbrev innehåller fyra återrapporteringskrav kopplade till beroendet av el, tele och IT. I målbeskrivningen till återrapporteringskraven anges likartade hot/hotsituationer och i de fyra återrapporteringskraven anges både avgränsningar, förutsättningar och förmågor på ett relativt likartat sätt. Återrapporteringen med bedömning av påverkan på förmågan utifrån angivet hot görs därför gemensamt för de fyra fallen.

I målbeskrivningarna för återrapporteringskraven formuleras hotsituationerna till *vid allvarliga kriser i fred eller vid väpnat angrepp* (Totalförsvar/Civila försvaret) och *vid allvarliga kriser respektive allvarliga skador till följd av katastrofer, sabotage eller terrorism*. (Skydd och beredskap mot olyckor och svåra påfrestningar/Svåra påfrestningar/SO3 och SO6).

Formuleringarna av de fyra återrapporteringskraven skiljer sig i huvudsak åt när det gäller vad som skall uppnås. Det handlar om att "uppnå godtagbar grundförmåga", "godtagbar förmåga", "godtagbar förmåga vid allvarliga kriser" respektive "godtagbar förmåga...".

Målen är inriktade på Räddningsverkets ansvarsområden medan återrapporteringskravet är begränsat till myndighetens verksamhet. Redovisningen avgränsas därför till Räddningsverkets verksamhet.

Räddningsverket gör bedömningen och avgränsningen att verkets verksamhet inte utgör primärmål för angivna hot och hotsituationer. Likaså bedöms verkan av hoten ha en begränsad utsträckning i tiden.

Hoten bedöms också vara av så omfattande karaktär att det här går att bortse från hot av typen brottslig verksamhet med mera, som även berör Räddningsverket.

Räddningsverkets förmåga bedöms utifrån den primäruppgift Räddningsverket har under nämnda hot. I 2§ nionde punkten i Räddningsverkets instruktion anges att verket ska "planera för att, på regeringens särskilda uppdrag, kunna bistå regeringen vid kärnenergiolyckor och andra allvarliga olyckor med att inhämta expertbedömningar och annat underlag från myndigheter och andra organ". Räddningsverket gör bedömningen att dessa uppgifter ska kunna lösas under angivna hot. De uppgifter som i övrigt ligger på Räddningsverket behöver inte utföras i full utsträckning under den tid hotet föreligger eller verkställs. Uppgifterna är därför inte dimensionerande.

Realiseras de olika hot som anges i förutsättningarna påverkas i olika mån all tele- och elutrustning. Vissa hot ger även effekter på lokaler och personal.

Den angivna primäruppgiften under redovisat hot ställer krav på tillgång till en i Karlstad skyddad lokal med egen luftrening, vatten- och elförsörjning och redundans i tele- och dataförbindelser samt visst EMP-skydd. Krav ställs även på tillgång till personal som krävs för att kunna fullgöra angivna uppgifter.

Ekonomi för verksamhetsgrenen

	Intäkter	Kostnader
2003	39 705	83 368

(Belopp i tkr)

Kommentar

Räddningsverket gör bedömningen att funktioner, el-, tele- och IT-stöd, lokaler och personal i Karlstad uppfyller de krav som ställs. Verket kan därmed fullgöra sina uppgifter i de angivna situationerna.

Detta innebär sammantaget att Räddningsverket har en godtagbar förmåga/grundförmåga under angivna förhållanden. Beroendet av el, tele, IT och ett angrepp med NBC-stridsmedel utgör således inte en så allvarlig begränsning för myndigheten att den inte kan fullfölja sin primärverksamhet.

En gränssättande faktor som bör nämnas är beroendet av de teletekniska sambandssystem som Räddningsverket utnyttjar men inte ansvarar för.

En osäkerhet i verkets bedömning är om det ges tillräcklig förvarningstid för att hinna iordningsställa lokalerna då dessa i fredstid används för andra ändamål.

Kommentar till mål

Åtgärder för att uppfylla målet har påbörjats genom att kunskapen och beredskapen har höjts hos dem som i första skedet kommer att konfronteras med NBC-hot och verkliga händelser. Räddningsverket har tillsammans med Rikspolisstyrelsen och Socialstyrelsen utbildat handledare i samverkansprojektet *First responders*. Dessutom begränsas risken och konsekvenserna för spridning genom att en åtgärdskalender för räddningstjänst, polis och sjukvård tagits fram för NBC-händelser. Trots vidtagna åtgärder finns det en del brister i grundberedskapen i förmågan att göra räddningsinsatser i miljöer där kemiska stridsmedel satts in. Räddningsverket bedömer att målet inte är uppfyllt.

Svåra påfrestningar

Mål

Målet är att samhället skall ha en förmåga att förebygga och motverka spridning av allvarliga smittämnen, giftiga kemikalier och radioaktiva ämnen så att samhällets grundläggande behov inom Räddningsverkets ansvarsområde kan tillgodoses även vid allvarliga kriser. Den nationella expertfunktionen på NBC-området skall utvecklas.

Åtterrapporering

Räddningsverket skall redovisa om och i så fall hur beroendet av el, tele, IT och ett angrepp med NBC-stridsmedel utgör begränsningar för att myndighetens verksamhet skall uppnå en godtagbar förmåga vid allvarliga kriser. Eventuellt ytterligare gränssättande faktorer skall redovisas.

Åtterrapporering av Räddningsverkets beroende av el, tele och IT vid ett angrepp med NBC-stridsmedel redovisas under verksamhetsgrenen inom samverkansområdet Spridning av allvarliga smittämnen, giftiga kemikalier och radioaktiva ämnen, avsnittet civilt försvar.

Kommentar till mål

Räddningsverket har i sin risk- och sårbarhetsanalys bland annat identifierat allvarliga sårbarheter i den kommunala räddningstjänstverksamheten när det gäller resurser och utbildningsnivå för insatser vid stora kemikalieolyckor. Inom verkets ansvarsområde vidtas åtgärder kontinuerligt för att se över och anpassa såväl utbildning som material i syfte att förbättra förmågan att genomföra operativa insatser vid bland annat terrorhot och i NBC-miljöer. Goda exempel på detta är dels den utbildning av handledare som genomförts inom ramen för samverkansprojektet *First responders*, dels den åtgärdskalender för räddningstjänst som tagits fram. Åtgärderna finansieras via medel från de två verksamhetsområdena Civilt försvar och Skydd mot olyckor. Målet är långsiktigt och verksamheten har nyligen påbörjats utifrån perspektivet Svåra påfrestningar. Verket bedömer därmed att målet inte är uppfyllt.

Åtterrapporering

Räddningsverket skall redovisa till Krisberedskapsmyndigheten vilka åtgärder som vidtagits för att höja kompetens och förmåga inom NBC-området.

Räddningsverket har i skrivelse till Krisberedskapsmyndigheten (dnr 011-666-2003) redovisat de åtgärder som vidtagits för att höja kompetens och förmåga inom NBC-området.

*Verksamhetsgren
inom samverkansområdet
Skydd, undsättning och vård*

Civilt försvar

Mål

Målet är att skydds-, räddnings-, och sjukvårdsinsatser snabbt skall kunna genomföras lokalt, regionalt och nationellt för att minska konsekvenserna för liv, egendom och i miljö vid allvarliga kriser i fred eller vid ett väpnat angrepp. Målet är att upprätthålla en grundförmåga avseende ledning av kommunal räddningstjänst.

Räddningsverket skall utbilda 300 totalförsvarspliktiga räddningsmän under 2003 samt inrikta verksamheten under 2004 på motsvarande nivå.

Återrapportering

Räddningsverket skall redovisa om och i så fall hur el, tele, IT och NBC utgör begränsningar för att myndighetens verksamhet skall uppnå en godtagbar förmåga. Eventuellt ytterligare gränssättande faktorer skall redovisas.

Återrapportering av hur el, tele och IT utgör begränsningar för att myndighetens verksamhet ska uppnå en godtagbar förmåga redovisas under verksamhetsgrenen inom samverkansområdet Spridning av allvarliga smittämnen, giftiga kemikalier och radioaktiva ämnen, avsnittet civilt försvar.

Ekonomi för verksamhetsgrenen

	Intäkter	Kostnader
2003	397 025	419 881

(Belopp i tkr)

Kommentar till mål

Efter att nyproduktionen av skyddsrum upphört kontrolleras skyddet genom besiktningar. Under 2003 har 4 257 skyddsrum besiktigats vilket motsvarar 6,3 procent av beståndet. Brister i skyddsrum inom skyddsrumsområden åtgärdas medan övriga skyddsrum registreras för åtgärder under en anpassningsperiod. Bristen på skyddsrumspatser, främst i storstäderna, ökar, alltefter som nyproduktion av bostäder fortgår.

Verket bedömer att grundförmågan för ledning av kommunal räddningstjänst uppfylls i de kommuner och kommunförbund som har tillgång till en räddningscentral. För närvarande uppfylls grundförmågan i 197 kommuner. Installation av ett nytt manöversystem för utomhusvarning

pågår och färdigställs under 2004. 326 civilpliktiga har utbildats, fördelade på 149 räddningsmän, 106 sanerare och 71 ammunitionsröjare.

Internationell förtroendeskapande verksamhet

Mål

Målet är att den internationella förtroendeskapande verksamheten skall utvecklas särskilt vad gäller övnings- och utbildningsverksamhet samt civil-militär samverkan.

Återrapportering

Räddningsverket skall redovisa genomförd internationell förtroendeskapande verksamhet. Verksamhet inom ramen för Partnerskap för fred (PFF) skall särredovisas.

Fyra PFF-kurser har genomförts inom CRS. Kurser som genomförts är: *Follow Up Humanitarian, Command and Control, Rescue* samt *Environmental*.

Räddningsverket har också medverkat i flera förberedande möten för den PFF-kurs som ska genomföras i Moskva 2004.

Verket har medverkat i NATO-övningen Ferghana i Uzbekistan i april. Det svenska deltagandet omfattade 13 personer varav tre observatörer. Vid NATO-övningen i Dacia i Rumänien begränsades verkets deltagande till tre observatörer. Sekonderingen till NATO:s samordningsorgan EADRCC avslutades i juni.

Ekonomi

	Intäkter	Kostnader
2003	6 237	6 637
2002	344	14 230
2001	52	15 034

(Belopp i tkr)

Kommentar

Verket bedömer att de aktiviteter som genomförts har medverkat till att bibehålla det goda samarbetet inom utbildnings- och övningsområdet inom det internationella förtroendeskapande arbetet. Ett tydligt uttalat behov finns att utöka antalet PFF kurser till sex per år.

Svåra påfrestningar

Mål

Målet är att åstadkomma en tillräcklig förmåga att skydda befolkningen och samhällsviktig verksamhet mot allvarliga skador till följd av katastrofer, sabotage eller terrorism så att samhällets grundläggande behov inom Räddningsverkets ansvarsområde kan tillgodoses.

Återrapportering

Räddningsverket skall redovisa om och i så fall hur el, tele, IT och NBC utgör begränsningar för att myndighetens verksamhet skall uppnå en godtagbar förmåga. Eventuellt ytterligare gränssättande faktorer skall redovisas.

Återrapportering av hur el, tele och IT utgör begränsningar för att myndighetens verksamhet skall uppnå en godtagbar förmåga redovisas under verksamhetsgrenen inom samverkansområdet Spridning av allvarliga smittämnen, giftiga kemikalier och radioaktiva ämnen, avsnittet civilt försvar.

Kommentar till mål

Inom Räddningsverkets ansvarsområde vidtas åtgärder kontinuerligt i syfte att förbättra räddningstjänstens förmåga att bland annat leda verksamheten vid stora och omfattande insatser. Åtgärderna finansieras via medel från de två verksamhetsområdena Civilt försvar och Skydd mot olyckor. Verket har i sin risk- och sårbarhetsanalys bland annat identifierat brister i förmågan att leda mycket stora räddningsinsatser. Verket pekar på tre väsentliga komponenter som kan ge betydande problem. Det gäller avsaknaden av ett nationellt gemensamt radiokommunikationssystem för räddningstjänst, akutsjukvård och polis samt samverkande organ. Det gäller kapaciteten att uthålligt leda en mycket stor insats. Även bristen på enhetlighet i begreppsapparaten bedöms innebära problem för samverkan mellan aktörerna i räddningsinsatsen. Målet är långsiktigt och verksamheten har nyligen påbörjats utifrån perspektivet Svåra påfrestningar. Verket bedömer därmed att målet inte är uppfyllt.

*Särskild
återrapportering*

Utbildning

Återrapportering

Räddningsverket skall redovisa erfarenheter med anledning av införandet av den nya utbildningen i Skydd mot olyckor. Verksamheten vid Centrum för risk- och säkerhetsutbildning skall särredovisas uppdelad på anslagsfinansierad utbildning och avgiftsfinansierad utbildning.

- Anslagsfinansierad utbildning skall redovisas uppdelad i utbildning i skydd mot olyckor, brandman heltid, brandman deltid samt vidareutbildning.

- Avgiftsfinansierad utbildning skall redovisas separat med uppdelning på kostnader och intäkter. Av redovisningen skall framgå vilken utbildning som avses.

Ny utbildning i skydd mot olyckor

Under hösten 2003 påbörjades den nya 2-åriga utbildningen i skydd mot olyckor. För att få fler kvinnor att söka utbildningen riktades en del av marknadsföringen särskilt till dessa.

Till utbildningen sökte 1 819 elever varav 127 kvinnor. 180 studerande antogs och påbörjade utbildning, varav 23 kvinnor. Under hösten har tre elever slutat utbildningen, varav två av hälsoskäl.

Införandet av den nya utbildningen i skydd mot olyckor har fungerat mycket bra. Det stora förberedelsearbetet som gjorts inom verket har påverkat starten av den nya utbildningen positivt. Utbildningen har genomförts enligt gällande kursplaner. Av de utvärderingar som genomförts framgår att de studerande i stort sett är nöjda med utbildningens innehåll. Eleverna är motiverade och positiva till att utbildningen genomförs med det pedagogiska förhållningssättet problembaserat lärande, PBL, trots att detta ställer större krav på att eleverna själva söker kunskap på ett annat sätt än vid till exempel gymnasiestudier. Studerandeföreningar har bildats och elevrepresentation finns i olika råd på varje skola. Möjligheten för eleverna att ta C-körkort har drivits av studerandeföreningarna, vilket lett till samarbetsavtal med trafikskolor. Arbetet med att ordna platser för lärande i arbete, LIA, inför första praktikperioden hösten 2004 pågår.

Kostnaden för den nya 2-åriga utbildningen är 39 623 tkr 2003.

Grund- och vidareutbildning

Under 2003 har grund- och vidareutbildning bedrivits för kommunala räddningstjänstens personal enligt det gamla utbildningssystemet. Nedan redovisas i tabellform antal elever, utbildningsdagar och kostnader för respektive utbildning samt sotningsutbildningen.

Anslagsfinansierad utbildning

	Antal elever	Antal utbildningsdagar	Summa kostnader
Utbildning skydd mot olyckor	178	16 585	39 623
Brandman heltid	247	18 525	45 931
Brandman deltid	865	21 395	84 673
Vidareutbildning heltid	510	25 730	64 497
Vidareutbildning deltid	250	6 190	13 836
Sotning	181	6 350	14 594

(Belopp i tkr)

Kommentar

Med hänsyn till förändrade interna fördelningsprinciper och en kraftig minskning av civilpliktsutbildningen under de senaste åren är det verkets bedömning att en jämförelse två år bakåt i tiden inte är relevant.

Verksamheten inom CRS finansieras med både anslag, bidrag och avgifter. En redovisning av hur verksamheten finansierats redovisas nedan.

Intäkter			
Anslag, förvaltningsanslaget	263 145	Avgifter, konferens o internat	55 635
Avgifter, uppdragsutbildning (nationell)	21 877	Interna intäkter från SRV	99 473
Avgifter, internationell utbildning	9 753	Ersättning för avveckling	43 435
		Summa intäkter	493 318

(Belopp i tkr)

Av interna intäkter som CRS får i form av interna uppdrag från övriga verket avser 71 691 tkr bidragsfinansierad verksamhet från Krisberedskapsmyndigheten (exkl ersättning för avveckling).

Avgiftsfinansierad utbildning

Den avgiftsfinansierade utbildningen består av två delar, nationell och internationell uppdragsutbildning (tjänsteexport). Den nationella utbildningen, vilket avser utbildning som redovisas under resultatområdet uppdragsutbildning, omsatte 21 877 tkr 2003. Under året har en marknadsplan utvecklats för utbildningsverksamheten. Inom det vidgade området risk och säkerhet har en satsning gjorts på att utveckla utbildningar som är nära kopplade till nya lagen i skydd mot olyckor. En utbildning i två steg för att utarbeta kommunala handlingsprogram enligt lagen om skydd mot olyckor har utformats i samverkan med Krisberedskapsmyndigheten. Utbildningen gavs första gången under hösten 2003 och ges även under 2004. Nya utbildningar inom förebyggande- och ledarskapsområdet har utvecklats för målgrupper inom risk- och säkerhetsområdet. En handledarutbildning i LIA för räddningstjänsten har utvecklats liksom utbildning i olycks- och brandförebyggande åtgärder med inriktning på skydd mot olyckor. En utbildning i undersökning av orsaks- och olycksförlopp har utarbetats med anledning av kommunens breddade ansvar för utredning av olycksförloppet.

Under året har 9 045 elever genomgått uppdragsutbildning, vilket är en ökning med 27 procent jämfört med föregående år.

Intäkter från utbildningen redovisas nedan uppdelad per område:

Brand och Räddning	9 561 tkr
Ledning	3 394 tkr
Kem, farligt gods	2 462 tkr
Krishantering	2 082 tkr
Förebyggande, risk	1 835 tkr
Räddningstjänstmedicin	586 tkr
Övrig uppdragsutb	1 957 tkr

Nedan redovisas totala intäkter och kostnader för den nationella uppdragsutbildningen.

Intäkter	21 877 tkr
Kostnader	19 555 tkr
Överskott	2 322 tkr

Verket bedriver risk- och säkerhetsutbildning inom Centrum för risk- och säkerhetsutbildning (CRS) som enligt instruktionen har en särskild styrelse som fattar beslut om vissa frågor inom utbildningsverksamhetens verksamhetsområde. Styrelsen är:

Christina Salomonson,
Generaldirektör, Räddningsverket
Fredrik Hassel,
Stabschef, Krisberedskapsmyndigheten,
Conny Jansson,
Kommunchef, Västerviks kommun
Bengt Sundelius,
Professor, Försvarshögskolan
Maud Östling,
Universitetsdirektör, Örebro universitet
Anita Sundin,
Sektionschef, Svenska kommunförbundet
Eva Fellenius,
Avdelningschef, katastrofmedicinsk planering,
Stockholms läns landsting
Stig Ekberg
Försvarsdirektör, Uppsala län
Christer Norder,
Skyddschef, Shell Raffinaderi AB Göteborg.

Barnperspektivet

Återrapportering

Räddningsverket skall redovisa åtgärder för att utveckla barnperspektivet i verksamheten.

Räddningsverket har svarat på Barnombudsmannens uppföljning av att tillvarata barns och ungas rättigheter och konstaterat att verket inte fattar några beslut som rör enskilda barn eller ungdomar men att verket försöker tillvarata barns intressen i verksamheten och söka ny kunskap om till exempel barns förhållande till olika risker. Ett exempel är att Räddningsverket i samband med utvecklingen av verkets nya skolmaterial om bränder och andra olyckor för förskola och grundskola, prövat materialet på barn i olika åldrar.

Integrering av Sprängämnesinspektionens verksamhet

Återrapportering

Räddningsverket skall redovisa det fortsatta arbetet med integrering i myndigheten av den tidigare Sprängämnesinspektionens verksamhet och hur den berörda personalens intressen kunnat tillgodoses.

Arbetet med integreringen har fortsatt under 2003. Samarbetet och samverkan med övriga delar inom verket har ökat. Den under 2003 genomförda översynen av den centrala förvaltningens verksamhet och organisation har resulterat i att den tidigare Sprängämnesinspektionens verksamhet och personal har från den 1 januari 2004 förts över som en egen enhet i en nybildad avdelning för olycksförebyggande verksamhet. Den nya enhetens verksamhet är fortsatt lokaliserad till Stockholmsområdet. Personalen har deltagit i förändringsarbetet och är nu en del av den interna processen *Säker hantering av farliga ämnen*. På detta sätt uppnås en integrering av planering, uppföljning och ekonomihantering.

De administrativa integrationsåtgärderna är genomförda. Personalstyrkan inom det administrativa området minskar med två tjänster. Övriga administratörer hör numera organisatoriskt till den nya avdelningens ledning i Karlstad men har lokalkontoret i Stockholmsområdet som fortsatt arbetsplats.

Tidigare Sprängämnesinspektionens webbplats har integrerats med Räddningsverkets. Registrering av handlingar görs sedan den 1 januari 2003 i en gemensam databas.

Till följd av förändringsarbetet arbetar den nya enheten och därmed Räddningsverket inte längre med materielstandardisering kopplad till pipelines för brandfarlig gas. Detta är i huvudsak en fråga för branschen att ta ansvar för.

Arbetet med tillsynsfrågor inom området brandfarliga och explosiva varor skall, med undantag för Försvarmaktens hantering, från 2004 planeras, ledas och rapporteras av verkets tillsynsavdelning.

Olycksförebyggande avdelningen skall delta med särskild kompetens i tillsynen.

En planering för hur tillsynen skall samordnas har skett. Tillsynsavdelningen leder och planerar från och med 2004 tillsynen med stöd av kompetens från avdelningen för olycksförebyggande verksamhet. Inför år 2004 har en gemensam verksamhetsplanering av tillsynsfrågorna skett.

Kommentar

Integreringen har ökat under 2003, men det återstår viktiga delar. Mycket arbete med regelverket kommer att behövas under flera år. Integrering av forskning och utveckling inom området brandfarliga och explosiva

varor med verkets övriga ansvarsområden har inte påbörjats.

Resultatindikatorer och nyckeltal

Återrapportering

Räddningsverket skall i årsredovisningen genom resultatindikatorer, nyckeltal eller på annat sätt visa huruvida myndighetens verksamhet bedrivits effektivt och med god hushållning. Av redovisningen skall om möjligt framgå en jämförelse med de två närmast föregående åren. Utvecklingen skall analyseras och kommenteras.

Resultatindikatorer och nyckeltal

I Räddningsverkets interna planeringsinriktning för perioden 2003–2006 lyfts ett antal områden fram där verkets kostnadsstruktur bör förändras. Några av områdena som lyfts fram är generella besparingar som konsult- och resekostnader och arbetsformer för det administrativa arbetet. Flera uppdrag lades på den verksgemensamma administrationen som syftade till att effektivisera organisationen och skapa utrymme för utveckling av verksamheten. En del av dessa uppdrag låg till grund för den omorganisation som har genomförts inför 2004. Andra uppdrag syftade till förändringar på längre sikt.

Ett mått för att påvisa effektivitet är de administrativa kostnadernas storlek i förhållande till de totala kostnaderna, exklusive transfereringar:

2003	2002	2001
7,60%	8,80%	9,50%

Trenden är tydlig med minskade administrativa kostnader från 2001.

Omorganisationen som genomförts inför 2004 bör också förstärka denna trend.

Ett annat nyckeltal är resekostnaderna per årsarbetskraft, som beräknas som resekostnader inklusive logistikostnader i förhållande till antalet årsarbetskrafter:

2003	2002	2001
31 890 kr	37 503 kr	39 091 kr

För utvecklingen av resekostnaderna bidrar den satsning på miljöförbättrande åtgärder som gjorts i samband med verkets miljöcertifiering. Det handlar dels om ett minskat resande överlag, dels om ett förändrat beteende med ett ökat tågresande som följd.

Andelen tågresor av totala antalet inrikes tåg- och flygresor:

2003	2002	2001
71%	56%	46%

Andelen tågresor har ökat markant under perioden.

Konsultkostnadsstrukturen har beräknats som kostnaderna för inhyrda konsulter i förhållande till personalkostnaderna:

2003	2002	2001
18,6%	24,7%	28,3%

Verket har aktivt arbetat med att förändra konsultkostnadsstrukturen. Det handlar dels om att pröva behovet av konsulter i allmänhet, dels att pröva möjligheten att växla över konsultverksamhet till anställd personal när det handlar om återkommande åtgärder. Ovanstående nyckeltal är ett första steg i arbetet med att utveckla en redovisning av verkets effektivitet.

Jämställdhet

Åtterrapporering

Räddningsverket skall redovisa hur jämställdhetsplanen och handlingsplanen för etnisk mångfald genomförts och vilka effekter detta har haft på verksamheten.

Jämställdhet

Den nya 2-åriga utbildningen i skydd mot olyckor har fler kvinnliga elever än den gamla yrkesutbildningen. Strukturer och arbetsformer har skapats för uppföljning av de kvinnliga elevernas erfarenheter och upplevelser av utbildningen. Målsättningarna med den särskilda uppmärksamheten på de kvinnliga eleverna är främst att identifiera krafter som kan medverka till kvinnors möjligheter att genomföra utbildningen och öka möjligheten för kvinnor att bli verksamma i utryckningstjänst i kommunernas räddningstjänstverksamhet.

Omställningsarbetet under 2003 har inneburit organisationsförändringar och omfattande avveckling av personal medan nyrekryteringsåtgärderna varit blygsamma. Kvinnors representation har genom medvetna rekryteringsinitiativ stärkts på chefsnivåerna. Andelen kvinnliga chefer direkt underställda myndighetschefen och på mellanchefsnivå har ökat från 20 procent 2002 till drygt 30 procent vid ingången av 2004.

På begäran av JÄMO har Räddningsverket kompletterat jämställdhetsplanen med en

lönekartläggning utförd enligt kraven i JÄMOs granskningsprotokoll. Resultatet av den kartläggningen innebar en uttalad styrning på individnivå mot löneutjämnings där det fanns indikationer på osakliga löneskillnader mellan kvinnor och män. I övrigt skedde också i årets lönerevision en generellt uttalad styrning mot jämställda löner via de lokala löneavtalen där lönesättande chefer gavs ett ansvar för att åtgärda osakliga löneskillnader.

En extern belysning av maktstrukturer och könssegregation i Räddningsverket har visat på att det finns ett behov av att organisera jämställdhetsarbetet på ett mer systematiskt sätt. Det är nödvändigt att arbeta med jämställdhet mellan kvinnor och män som ett prioriterat kunskapsområde på alla nivåer i verket.

Ett tillägg till den verksgemensamma jämställdhetsplanen har gjorts som särskilt behandlar rekrytering av kvinnor och utbildning av personal för internationella insatser i genusfrågor.

En uppförandekod har antagits för all personal som deltar i hjälpinsatser vilket innebär att de får underteckna ett personligt avtal som behandlar frågor som lika-behandling, alkohol, droger med mera.

En särskild rekryteringsgrupp har bildats för att identifiera kvinnor som kan ingå i verkets beredskap för internationella insatser och att i förekommande fall medverka i utbildningen i genusfrågor.

Etnisk mångfald

Sedan 2002 finns särskilt utformade och verksgemensamt antagna riktlinjer för att främja etnisk mångfald i verket. Vid den centrala förvaltningen har totalt fyra visstidsanställningar skett av personal med annan etnisk bakgrund än svensk. Två av dessa visstidsanställningar ingick i ett värmländskt projekt som Räddningsverket medverkade i och som syftade till att bereda långtidsarbetslösa akademiker med invandrarbakgrund kvalificerad yrkespraktik. En av dessa praktikanställningar har övergått i en öppen visstidsanställning.

Investeringsplan

Åtterrapporering

Räddningsverket skall redovisa investeringarnas utfall. I de fall utfallet skiljer sig från planen skall detta kommenteras och motiveras.

	Budget 2003 enligt regleringsbrev	Utfall 2003
Övriga förvaltningsinvesteringar	58 341	15 575
RDS-mottagare	20 000	14 195
Internationell beredskap	7 500	8 711
Summa investeringar	85 841	38 481
Lån	78 341	29 770
Anslag	7 500	8 711
Summa finansiering	85 841	38 481

(Belopp i tkr)

Den interna budgeten för investeringar har under året varit 45 000 tkr. Bedömningen har varit att ekonomiska förutsättningar inte funnits för en högre investeringstakt. Anskaffningen av 10 000 RDS-mottagare för distribution kring Barsebäck har slutförts.

Nationella Skadeförebyggande Programmet

Åtterrapporering

Räddningsverket skall redovisa genomfört arbete avseende det nationella skadeförebyggande programmet.

Samverkan med olika externa och interna aktörer är viktigt för att Räddningsverket ska kunna utveckla programmet och sprida erfarenheter. Under året har Räddningsverket i huvudsak samarbetat och samverkat om skadeprevention (olycksprevention, prevention av våld och suicid) med följande aktörer: Aktionsgruppen för de 14 utnämnda säkra och trygga kommunerna, Folkhälsoinstitutet, myndigheter inom ramen för Samverkansgruppen för skadepreventiva frågor, Karlstads och Linköpings universitet, Karolinska institutet och Samverkansgruppen för skaderegistrering.

För att följa upp arbetet i de utnämnda kommunerna har Räddningsverket genomfört besök i 14 kommuner. Strategier för att utveckla andra generationens säkra och trygga kommuner pågår liksom ett självvärderingssystem för kommunernas skadepreventiva arbete baserad på kvalitets-säkringsprinciper.

Informationsinsatser har genomförts för att öka kännedomen om konceptet och inspirera till arbete. Ett tiotal nya kommuner har påbörjat arbetet med konceptet Säkra och trygga kommuner.

Räddningsverket genomför en 5 poängs utbildning tillsammans med Karlstads universitet i kommunbaserat säkerhetsarbete i Nyköpings kommun. En fortsättning planeras.

Räddningsverket har deltagit i internationellt arbete med *Safe communities* i Norge, Finland, Danmark och i Hongkong.

Programmet har tagit initiativ till och medverkat i arbete med en delegation för äldres säkerhet och äldreskadatlasen samt medverkat i arbetet för ökad barnsäkerhet.

Redovisning av handlingsprogram effektivare verk

Åtterrapporering

Räddningsverket skall redovisa resultatet av handlingsprogrammet ett effektivare verk.

Räddningsverket beslutade om åtgärderna i december 2001. Åtgärderna avsåg utveckling och förändring av flera olika områden. Dessa omfattade att förändra organisationen för verkets stabsfunktioner och informationsverksamhet, förändra former för verksamhetsutveckling, utarbeta servicepolicy, stärka och omforma forsknings- och utvecklingsverksamheten, se över projekthanteringen, utveckla ledarskap, mål- och resultatstyrningen samt kompetensförsörjningen.

En ny stabsorganisation infördes våren 2002 som innebar att ett rättssekretariat bildades och att verkets controllerfunktion flyttades från ekonomienheten till verksstaben. I den stabsorganisation som bildats från och med den 1 januari 2004 finns även resurser för kvalitets- och verksamhetsutvecklingsarbete samlat med verkets controllerfunktion.

För informationsverksamheten har ett processinriktat arbetssätt införts och verksamheten indelats i funktioner. En övergripande kommunikationsplan för verket har upprättats. Kommunikationsplanen ger förutsättningar för en ökad budskapsfokusering och målgruppsanpassning. En översyn och utveckling av verkets webbplatser pågår.

Arbete med en servicepolicy har påbörjats.

Forskningsverksamheten har omformats. En ny forskningsstrategi och ett forskningsprogram beslutades hösten 2002. Det innebär att verket formulerat forskningsområden och istället för att upphandla specifika forskningsprojekt gått över till ett externt ansökningsförfarande. All projektverksamhet har setts över. Detta har resulterat i en kravspecifikation för en projektstyrningsmodell. Upphandling sker under 2004.

Chefs- och ledarskapsutveckling har genomförts i form av både gemensamma och individuellt riktade aktiviteter. Åtgärderna har konsekvent tagit fasta på att stärka ledarskapet i chefsrollen. De mest framträdande exemplen är mål- och resultatstyrning för att leda verksamhet, chefsrollen i personalfrågor, förflyttning från förhandlingskultur till arbetsplatsnära samverkansformer, aktiv dialog för kompetensplanering, lönesättande lönesamtal som första förhandlingsordning för årslönerevision samt personlig utveckling i ledarskapet. En kartläggning av personalens kompetens genomfördes 2002. Under 2004 kommer en kompetensförsörjningsstrategi att utarbetas som stödjer den nya organisationen och verksamhetsinriktningen.

Lämnade bidrag till organisationer med mera från anslaget 7:4

Åtterrapporering

Räddningsverket skall i årsredovisningen redovisa samtliga bidrag som lämnats till organisationer m.m. från anslaget 7:4 Samhällets skydd mot olyckor, samt ange vilken verksamhet bidragen använts till och bedömda nyttoeffekter.

Inom ramen för verkets stöd till självskyddsverksamhet har under året 1927 barn och 476 vuxna invandrare, via Svenska Livräddningssällskapet (SLS), utbildats i vattensäkerhet och 94 206 personer, främst

skolbarn och allmänhet, utbildats i brandskydd genom Svenska Brandförsvarsförbundet (SBF).

Bidragen som lämnats till SLS uppgår till 3 650 tkr, varav 2 500 tkr avser 2003 och till SBF har 12 025 tkr utbetalats, varav 8 967 tkr avser 2003.

Bedömda nyttoeffekter SLS

Utbildning inom vattensäkerhet ger ökad medvetenhet om beteende kring vatten och är ett led i målsättningen att minska antalet drunkningsolyckor och tillbud vid vatten.

Bedömda nyttoeffekter SBF

Kurserna i brandkunskap bidrar till att öka kunskapen i samhället om hur bränder förebyggs samt om beteende i risksituationer. Denna kunskapsspridning är en del i arbetet med att minska antalet bränder samt omkomna i bränder.

Redovisning av överlåtelse av övertalig materiel

Åtterrapporering

Statens räddningsverk skall redovisa genomförd överlåtelse i delårsrapport och årsredovisning. Eventuella kostnader i samband med avyttringen skall redovisas separat.

Verket har överlåtit övertalig materiel från beredskapslagret internt inom myndigheten, främst begagnade RB90-ytterdräkter samt tryckluftsapparater som överlåtit till utbildningsverksamheten.

Kommunerna har fått överta viss äldre materiel i samband med neddragning av antalet typskador i kommunerna.

Vidare har materiel överlåtit till organisationer som Frivilliga brandkårer, Civilförsvarsförbundet och hjälporganisationen Läkarmissionen.

Det bokförda värdet av den överlåtna materielen uppgår till 1 162 tkr, av detta utgör 618 tkr den interna överlåtelsen och 543 tkr överlåtelser till kommunerna.

Kompetensförsörjning

Åtterrapporering

Redovisa i vilken omfattning myndighetens mål för kompetensförsörjningen under 2003 har uppnåtts, samt vilka mål som gäller för myndighetens kompetensförsörjning under 2004 respektive 2005–2006.

Mål och åtgärder under 2003

Kompetensförsörjningen har haft sin främsta utgångspunkt och mål att i det omställningsarbete som genomförts under året säkerställa den kompetens som behövs i Räddningsverkets nya organisation från och med den 1 januari 2004. Detta har skett genom arbete i en partsgemensam berednings- och samordningsgrupp där kompetensintressena vägts mot anställningsskyddsreglerna.

Målet att behålla rätt kompetens i en omfattande omstruktureringsprocess som inneburit personalavvecklingar i storleksordningen 140 medarbetare har nåtts. Den stödjande metoden har varit att åstadkomma frivilliga lösningar för att klara de nya lägre personalmålen i den bantade organisationen.

Nyrekryteringar har genomförts där det varit nödvändigt för att klara myndighetsutövande förvaltningsuppgifter. Det har däremot inte varit möjligt att fortsätta uppbyggnaden av NCO i Karlskoga som planerat. Från den 1 januari 2004 finansieras verksamheten enbart med verkets egna medel. Rekryteringen av personal under 2003 har därför skjutits på framtiden i avvaktan på extern finansiering. Uppbyggnaden av NCO har på grund av detta förse-nats omkring ett år.

Verkets ettåriga traineeprogram slutfördes under 2003. En utvärdering av en oberoende bedömare visar att målen med programmet nåtts.

Ett annat mål för 2003 bestod i att påbörja utformning och etablering av en verksgemensam systematisk kompetensförsörjningsprocess. Vissa arbetsformer, bland annat en mer aktiv dialog mellan personalavdelningen och linjen har etablerats, men en sammanhållen helhet har ännu inte uppnåtts.

Ytterligare ett mål var att fortsätta breddningen av det interna och verksgemensamma kompetensutvecklingsutbudet. Det har skett genom specifika utbildningsinsatser riktade till chefer och övriga medarbetare.

Under omstruktureringsarbetets gång påbörjades en utvecklingsåtgärd i form av att förankra en grundsyn på ledarskap inom Räddningsverket. Grundsynen omsattes i ett antal ledarskapskriterier som sedan tillämpades som en av flera urvalsgrunder vid tillsättning av chefsbefattningarna i den nya organisationen. Kriterierna har lagts fast i ett inriktningsdokument för rekrytering och utveckling av ledare inom Räddningsverket.

I samband med rekryteringen av nya chefer uppmanades framförallt kvinnor att söka chefspositioner. Sammantaget för Räddningsverkets hela organisation har omställnings- och omorganisationsarbetet medfört att antalet chefer nästan halverats medan andelen kvinnliga chefer ökat från 20 till omkring 30 procent.

Under 2003 påbörjades införandet av ett nytt utbildningssystem för personal inom kommunal räddningstjänst med ett förändrat och vidgat innehåll kopplat till ny lagstiftning. Dessutom införs en förändrad och vidgad intäktfinansierad utbildning i form av fortbildning och uppdragsutbildning. Dessa utbildningar vänder sig delvis till nya elevkategorier och nya kunder. De nya utbildningarna ställer krav på förändrad kompetens hos den utbildande personalen. Kompetensuppbyggnad för att möta de nya kraven har påbörjats. En översyn av det totala kompetensbehovet har nu initierats inom Centrum för risk- och säkerhetsutbildning för att på ett strukturerat sätt bygga upp och ajourhålla nödvändig kompetens.

Mål och åtgärder för åren 2004–2006

I Räddningsverkets arbete med att utveckla attraktiva anställnings- och arbetsvillkor krävs fortsatt arbete inom strategiska områden som strategisk kompetensförsörjning, chefsförsörjning, etnisk och kulturell mångfald, jämställdhet och systematiskt arbetsmiljöarbete. Detta skapar bland annat möjligheter för Räddningsverket att vara en attraktiv arbetsplats vilket förhoppningsvis medför positiva konsekvenser för personalrörligheten och åldersbalansen. I det fortsatta redovisas mål och åtgärder för perioden 2004–2006.

Inledningsvis kommer ett projekt för tiden 2004–2005 att startas på den centrala förvaltningen. Ett av projektmålen är att kompetensförsörjningsarbetet ska uppfattas som en naturlig del i arbetet med planering, uppföljning och utvärdering av verksamheten. Det ska också förtydliga de individuella utvecklingsplanernas betydelse i arbetet med verksamhetens utveckling. Avsikten är att genomförandet av kompetensförsörjningsåtgärderna ska ske i takt med att strategierna utvecklas. Linjeorganisationen kommer att ha ansvar för genomförandet.

För att få ett effektivare stöd i personaladministrationen och kompetensförsörjningen är målet att verksamheten i större

utsträckning utnyttjar ändamålsenligt IT-stöd.

Ett chefsförsörjningsprogram ska utarbetas under 2004. Programmet ska innehålla delar som berör utveckling av potentiella chefer, rekrytering av chefer, introduktion och chefsutveckling på både individuell och organisatorisk nivå med ett generellt utbildningspaket. Alla chefer kommer att erbjudas en grundläggande utbildningsplattform under 2004–2006.

En verksövergripande utbildning för alla medarbetare ska utvecklas och provas under 2004. Syftet med utbildningen är att ge medarbetarna en allmän bild av verket och verkets uppdrag.

Det verksgemensamma utbudet av utbildningar ska fortsätta att breddas under 2004–2006 med bland annat utbildningar i jämställdhet, etik, mångfald, förebyggande mot droger och IT-körkort.

Räddningsverket behöver stärka sin förmåga när det gäller att skapa en jämställd arbetsmiljö där kvinnor känner sig lika hemma som män. Detta kommer att vara av stor betydelse för stabiliteten i den långsiktiga kompetensförsörjningen. Ett mål för 2004 och framåt är därför att etablera jämställdhet som ett kunskapsområde och medvetandegöra chefer och medarbetare i hela organisationen om till exempel värderingar, attityder, beteenden och olika maktstrukturer som motverkar likabehandling i arbetslivet.

Räddningsverket arbetar aktivt med frågor om etnisk och kulturell mångfald. Det är framförallt i rekryteringsprocessen som mångfaldsperspektivet kan beaktas. I verkets rekryteringspolicy ingår att särskilt överväga mångfaldsintresset när två sökanden har likvärdig kompetens. På samma sätt som under 2003 kommer Räddningsverket, vid sidan av den egentliga rekryteringsprocessen, att medverka i åtgärder som syftar till att underlätta för personer med utomnordisk bakgrund att få tillträde till arbetsmarknaden. I den delen är målet för 2004 att stadigvarande erbjuda två praktikplatser vid den centrala förvaltningen samt fyra praktikplatser inom CRS.

Sjukfrånvaro

Redovisning av sjukfrånvaro enligt 7 kap 3§ förordning (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag.

Den totala sjukfrånvaron under 2003 uttryckt i procent av sammanlagd ordinarie arbetstid uppgick till 4,25 (4,09) procent vilket är en minskning från föregående år med 0,25 procentenheter. Inom parentes anges siffror för andra halvåret 2003. Den andel av sjukfrånvaron som avser frånvaro under en sammanhängande tid av 60 dagar eller mer är 15,6 (18,7) procent. Liksom för riket som helhet är kvinnor över-representerade när det gäller långtidssjuk-skrivningar. Den totala sjukfrånvaron för kvinnor i förhållande till gruppens sammanlagda ordinarie arbetstid är 7,47 (6,07) procent och för män 2,16 (2,57) procent.

Sjukfrånvaron i procent av respektive grupps sammanlagda ordinarie arbetstid är för anställda i åldrarna –29 år 4,7 (2,57) procent, 30–49 år 3,67 (3,34) procent och 50– år 5,16 (5,08) procent.

Ett arbete har påbörjats för att skapa tydligare strukturer och rutiner för att säkerställa ett effektivt rehabiliteringsarbete i den centrala förvaltningen.

Ett antal stödjande friskvårdsaktiviteter finns att tillgå för personalen, till exempel rätt att utöva fysisk träning på betald arbetstid 1 timme/vecka, tillgång till träningslokaler i anslutning till arbetsplatsen, rehabiliterande massage och vikt-reduceringsprogram. Genom verkets fritidsföreningar stimuleras ytterligare friskvårdsaktiviteter.

Resultatområden

Fortbildning och uppdragsutbildning

Flera faktorer har påverkat att budgeterad omsättning inte nåtts. En viktig faktor är den stora omstrukturering som skett inom CRS, där omkring 100 personer fått lämna verksamheten. En annan viktig faktor är att en stor del av resurserna använts till att bearbeta kunder inom nya områden. Bearbetningen bedöms få effekt först på längre sikt. En annan faktor är kommunernas fortsatt svaga ekonomiska situation som påverkar efterfrågan på utbildning negativt. Trots detta bedömer verket att marknadsföringsåtgärderna på sikt kommer att bidra till ökad omsättning.

Konferens- och internatverksamhet

Inför 2003 har prissättningen för konferens- och internatverksamheten setts över, vilket har inneburit betydande prishöjningar. Detta har gjorts främst med tanke på de osäkra

och förväntade lägre volymerna på längre sikt. Jämfört med 2002 har den externa omsättningen ökat med 19 379 tkr, från 36 256 tkr till 55 635 tkr. Av redovisade intäkter avser 449 tkr intäkter för uthyrning av rum till studerande vid den två-åriga utbildningen i skydd mot olyckor. Prisökningarna samt att en stor konferens genomfördes vid skolan i Sandö är orsaker till ökningen.

En stor osäkerhet finns inför framtiden för konferens- och internatverksamheten. Många elever kanske väljer andra boendealternativ än vad som kan erbjudas vid skolorna. Eleverna nyttjar inte heller skolornas restauranger vid alla måltider, utan viss självhushållning är vanligt. Dessutom är internat frivilligt för räddningstjänsterna från och med 2004. Det innebär att skolorna redan nu har vidtagit åtgärder för att bättre bemöta de förväntade lägre volymerna utan att behöva chockhöja priserna.

Intyg för förare och säkerhetsrådgivare för transport av farligt gods

ADR-förarintyg

Antalet som godkänts i examination och erhållit nytt ADR-intyg uppgår till 12 226 personer. 180 utbildningsorganisationer som utbildar förare för transport av farligt gods har kontrollerats och godkänts.

En förstudie har genomförts, om examination av förare efter genomgången ADR-utbildning, där Räddningsverket söker samarbete med Vägverkets förarprov.

Säkerhetsrådgivare

Antalet personer som godkänts i examinationen till säkerhetsrådgivare uppgår till 67. Totalt finns nu 1 019 examinerade säkerhetsrådgivare i Sverige som verkar för 4 259 företag och organisationer.

Säkerhetsrådgivarna rapporterar kontinuerligt inträffade olyckor och tillbud med farligt gods till Räddningsverket. Under 2003 har drygt 90 sådana rapporter inkommit, varav 61 gäller för vägtrafikolyckor.

Förstudien om examination av förare ser ut att leda till ett samarbete med Vägverket om förarproven. För att förbättra variationen på frågor till ADR- respektive säkerhetsrådgivarproven har nya frågor utvecklats.

Internationella hjälpinsatser

Resultatområdet visar på ett underskott på 202 tkr. Det beror på kostnader som inkommit efter det att projekten slutredovisats till uppdragsgivaren. Det ackumulerade överskottet för resultatområdet är 2 633 tkr. Närmare beskrivning av hjälpinsatserna finns redovisat under verksamhetsgrenen Internationella katastrof- och biståndsin-satser.

Tjänsteexport

Räddningsverkets tjänsteexport har under året haft en fortsatt gynnsam utveckling. Intresset för verkets tjänster är fortsatt högt trots att några nya längre tjänsteexportuppdrag inte har avtalats. Däremot har samarbetet med kommunala holländska räddningstjänster utvecklats. Utbildningen bedrivs framgångsrikt vid CRS Revinge. Även utbildning för andra internationella intressenter har bedrivits vid verkets skolor.

Räddningsverket har under året bedrivit fyra kurser vid Devon Fire i England. Samarbetet med Devon har också utvecklats genom ett nytt och mera heltäckande avtal.

För att förstärka tjänsteexporten inom verket har under året en referensgrupp skapats som ska ta fram ytterligare riktlinjer för verksamheten och säkerställa att kvalitet alltid uppnås.

Resultatområde	Intäkt	Kostnad	Årsresultat	Balanserat resultat
Fortbildning och uppdragsutbildning	21 877	19 555	2 322	3 671
Konferens- och internatverksamhet	55 635	49 201	6 434	7 672
Intyg för förare och säkerhetsrådgivare för transport av farligt gods	3 756	4 188	-432	5 856
Tjänsteexport	10 544	9 664	880	-1 988
Internationella katastrof- och räddningsinsatser	109 065	109 267	-202	2 633

(Belopp i tkr)

Finansiell redovisning

Resultaträkning

(Beloppen anges i tusentals kronor)

		2003	2002
Verksamhetens intäkter			
Intäkter av anslag		539 569	863 156
Intäkter av avgifter och andra ersättningar	Not 1	226 426	216 459
Intäkter av bidrag	Not 2	266 491	9 021
Finansiella intäkter	Not 3	252	1 862
Summa verksamhetens intäkter		1 032 738	1 090 498
Verksamhetens kostnader			
Kostnader för personal	Not 4	-541 890	-488 243
Kostnader för lokaler		-85 370	-84 626
Övriga driftskostnader	Not 5	-308 049	-379 772
Finansiella kostnader	Not 6	-30 370	-34 508
Avskrivningar och nedskrivningar	Not 7	-129 680	-134 499
Summa verksamhetens kostnader		-1 095 359	-1 121 648
Verksamhetsutfall		-62 621	-31 150
Uppbördsverksamhet			
Intäkter av avgifter m.m. samt andra intäkter som inte disponeras av myndigheten	Not 8	15 185	13 342
Medel som tillförts statsbudgeten från uppbördsverksamhet		-15 185	-14 142
Saldo uppbördsverksamhet		0	-800
Transfereringar			
Medel som erhållits från statsbudgeten för finansiering av bidrag	Not 9	119 148	341 603
Medel som erhållits från myndigheter för finansiering av bidrag		177 811	4 887
Lämnade bidrag		-294 801	-344 131
Saldo transfereringar		2 158	2 359
Årets kapitalförändring	Not 10	-60 463	-29 591

Balansräkning

(Beloppen anges i tusentals kronor)

		2003-12-31	2002-12-31
TILLGÅNGAR			
Immateriella tillgångar			
Balanserade utgifter för utveckling	Not 11	2 759	3 951
Summa immateriella tillgångar		2 759	3 951
Materiella tillgångar			
Byggnader, mark och annan fast egendom	Not 12	27 081	29 188
Förbättringsutgifter på annans fastighet	Not 13	14 719	17 267
Maskiner, inventarier, installationer m.m.	Not 14	104 735	110 640
Pågående nyanläggningar	Not 15	25 156	24 594
Beredskapstillgångar	Not 16	945 388	1 012 835
Summa materiella tillgångar		1 117 079	1 194 524
Varulager m.m.			
Varulager och förråd	Not 17	96 239	70 334
Summa varulager m.m.		96 239	70 334
Fordringar			
Kundfordringar	Not 18	12 498	38 352
Fordringar hos andra myndigheter	Not 19	24 088	20 900
Övriga fordringar		14 011	10 716
Summa fordringar		50 597	69 968
Periodavgränsningsposter			
Förutbetalda kostnader		17 405	19 660
Upplupna bidragsintäkter		14 733	1 431
Övriga upplupna intäkter		25 152	32 058
Summa periodavgränsningsposter	Not 20	57 290	53 149
Avräkning med statsverket	Not 21	41 580	55 240
Kassa och bank			
Behållning räntekonto i Riksgäldskontoret	Not 22	67 886	14 481
Kassa, postgiro och bank		3 848	2 392
Summa kassa och bank		71 734	16 873
Summa tillgångar		1 437 278	1 464 039

(Beloppen anges i tusentals kronor)

		2003-12-31	2002-12-31
KAPITAL OCH SKULDER			
Myndighetskapital			
Statskapital	Not 23	439 065	467 345
Balanserad kapitalförändring	Not 24	88 591	68 070
Kapitalförändring enligt resultaträkning		-60 463	-29 591
Summa myndighetskapital		467 193	505 824
Avsättningar			
Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser	Not 25	25 408	2 965
Summa avsättningar		25 408	2 965
Skulder m.m.			
Lån i Riksgäldskontoret	Not 26	713 603	769 537
Skulder till andra myndigheter	Not 27	33 979	45 192
Leverantörsskulder		71 981	58 319
Övriga skulder		28 178	25 886
Förskott från uppdragsgivare och kunder		20 688	17 417
Summa skulder m.m.		868 429	916 351
Periodavgränsningsposter			
Upplupna kostnader		66 175	37 795
Oförbrukade bidrag		9 427	170
Övriga förutbetalda intäkter		646	934
Summa periodavgränsningsposter	Not 28	76 248	38 899
Summa kapital och skulder		1 437 278	1 464 039

Anslagsredovisning 2003-12-31

Anslag/post			Ingående överförings- belopp	Årets tilldelade medel
Utgiftsområde 6 Försvar samt beredskap mot sårbarhet				
7:2	Förebyggande åtgärder mot jordskred och andra naturolyckor		1 900	25 000
7:3	Ersättning för verksamhet vid räddningstjänst m m Enligt 36§ räddningstjänstlagen Enligt 37§ räddningstjänstlagen Statens haverikommissions utredningar Kustbevakningen			
Delsumma 7:3			2 961	37 500
7:4.1	Förvaltning	Not 29	7 171	610 219
7:4.2	Utredning allvarliga olyckor		321	2 030
Delsumma 7:4			7 492	612 249
Totalsumma			12 353	674 749
			Not 30	

I Hermes - Statsredovisning angivna värden för 2003 som
ej tilldelats eller redovisats av Statens Räddningsverk 2002 eller 2003:

7:4.1 853

Inkomsttitelredovisning		Beräknat belopp	Inkomster
Avräknat mot inkomsttitel:			
2552	Övriga offentligrättsliga avgifter	15 000	15 185
2713	Oljeskadeersättning enligt Sjölagen (1994:1009)	2 000	-

Finansiella poster

Högstbelopp

Anslag	Avser	Villkor	Utfall
7:2	Utgift från anslag 7:2	26 900	26 900
7:3	Utgift för stöd till Baltikum i samband med räddningsinsatser	1 000	
7:3	Utgift från anslag 7:3	39 500	38 319
7:4	Utgift från anslag 7:4	618 970	600 428
7:4.1	Utgift för stipendiegivning	20	20
7:4.1	Utgift för kompletterande utrustning och anpassning av bandvagn 206	700	97
7:4.1	Utgift för ersättning till organisationer för främjande av den enskilda människans förmåga	12 000	15 675

Utbetalningar för ersättning till organisationer för främjande av den enskilda människans förmåga
överskrider högstbeloppet. Utbetalningar som avser 2003 års verksamhet uppgår till 11 500 tkr.
Utbetalningar som avser 2004 års verksamhet uppgår till 4 200 tkr.

(Belopp anges i tusentals kronor)

Fördelade anslags- belopp	Omdisp anslag	Indragning	Totalt disponibelt belopp	Utfall Utgifter 03/12/31	Utgående över- föringsbelopp 03/12/31
			26 900	-26 900	0
				-21 621	
				-6 112	
				-690	
				-9 896	
			40 461	-38 319	2 142
			617 390	-600 428	16 962
			2 351	-1 762	589
		0	619 741	-602 190	17 551
0	0	0	687 102	-667 409	19 693
		-853			

Bemyndiganderedovisning

Belopp anges i tusentals kronor

Anslag/post	Tilldelad bemyndigande- ram	Ingående åtaganden	Utestående åtaganden	Utestående åtagandenas fördelning per år		
				År 2004	År 2005	År 2006
7:2 Förebyggande åtgärder mot jordskred och andra naturolyckor Not 31	15 000	13 282	12 598	8 129	4 469	0

Finansieringsanalys

Belopp anges i tusentals kronor

	2003	2002	
Drift			
Kostnader	-919 931	-979 416	Not 32
Finansiering av drift			
Intäkter av anslag	539 569	863 156	
Intäkter av avgifter och ersättningar	224 158	215 449	Not 33
Intäkter av bidrag	266 491	9 021	
Övriga intäkter	252	1 862	
Summa medel som tillförts för finansiering av drift	1 030 470	1 089 488	
Ökning/ minskning av lager	-25 905	52	
Minskning/ökning av kortfristiga fordringar	15 231	-30 231	
Ökning/minskning av kortfristiga skulder	41 592	-16 614	
Kassaflöde från drift	141 457	63 279	
Investeringar			
Investering i materiella tillgångar	-66 269	-82 989	
Investering i immateriella tillgångar	-100	-258	
Summa investeringsutgifter	-66 369	-83 247	
Finansiering av investeringar:			
Lån från Riksgäldskontoret	35 442	120 048	
-amorteringar	-91 376	-117 153	
Ökning av statskapital med medel som erhållits från statsbudgeten	8 692	7 644	
Försäljning av anläggningstillgångar	7 429	5 464	
-därav medel som tillförts statsbudgeten		-7	
Summa medel som tillförts för finansiering av investeringar	-39 813	15 996	
Förändring av kortfristiga skulder	3 768	-751	
Kassaflöde till investeringsverksamhet	-102 414	-68 002	
Uppbördsverksamhet			
Intäkter av avgifter m m som inte disponeras av myndigheten	15 185	13 342	
Minskning/Ökning av korta fordringar avseende uppbördsverksamhet		800	
Inbetalningar i uppbördsverksamheten	15 185	14 142	
Medel som tillförts statsbudgeten från uppbördsverksamhet	-15 185	-14 142	
Kassaflöde till uppbördsverksamhet	0	0	
Transfereringsverksamhet			
Lämnade bidrag	-294 801	-344 131	
Utbetalningar i transfereringsverksamhet	-294 801	-344 131	
Finansiering av transfereringsverksamhet			
-medel från statsbudgeten	119 148	341 603	
-medel från andra myndigheter	177 811	4 887	
Summa medel som tillförts för finansiering av transfereringsverksamhet	296 959	346 490	
Kassaflöde från transfereringsverksamhet	2 158	2 359	
Förändring av likvida medel	41 201	-2 364	
Specifikation av förändring av likvida medel			
Likvida medel vid årets början	72 113	74 477	
Minskning/ökning av kassa och postgiro	-777	-1 472	
Ökning/minskning av skuld till statsverket	53 405	93 404	
Minskning/ ökning av tillgodohavande hos Riksgäldskontoret	-13 660	-92 626	
Minskning/ökning av banktillgodohavanden	2 233	-1 670	
Summa förändring av likvida medel	41 201	-2 364	
Likvida medel vid årets slut	113 314	72 113	

Noter till balansräkning, resultaträkning, anslagsredovisning, bemyndiganderedovisning och finansieringsanalys

Redovisningsprinciper

Allmänt

Belopp anges i tusentals kronor där annat ej anges. Årsredovisningen är upprättad i enlighet med förordning (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag och enligt god redovisningssed.

Värdering av lager

Varulagret har värderats till det lägsta av anskaffningsvärde och det verkliga värdet på balansdagen. Det lägsta värdet har för publikationer bedömts vara försäljningspris minskat med beräknad försäljningsomkostnad och för resterande lager anskaffningspris.

Värdering av fordringar och skulder

Fordringar och skulder upptas till belopp varmed de beräknas inflyta efter en individuell bedömning. Fordringar och skulder i utländsk valuta har värderats till balansdagens kurs.

Värdering av anläggningstillgångar

Tillgångar för stadigvarande bruk med en ekonomisk livslängd på 3 år eller längre. För förvaltningstillgångar har ett undre värde satts till 10 tkr. Avskrivningar på anläggningstillgångar beräknas på ursprungliga anskaffningsvärden och baseras på tillgångarnas bedömda ekonomiska livslängd, varvid följande livslängder används:

Datasystem	4 år
Byggnader och markanläggningar	10, 20 år
Förbättringsutgifter på annans fastighet	5 år
Maskiner, inventarier, installationer m.m.	3, 4, 5, 7, 8, 10 år
Beredskapstillgångar	5, 15, 20, 30 år

Fördelning av gemensamma kostnader

Gemensamma kostnader har fördelats till resultatområden med respektive områdes kostnader som bas. För fortbildning och uppdragsutbildning, konferens- och internatverksamhet och tjänsteexport har en tiondel av fördelningsbeloppet redovisats på respektive område. Fördelningsbeloppet för gemensamma kostnader för intyg för förare och säkerhetsrådgivare har korrigerats med avseende på viktningen, från en tiondel till en tredjedel.

Förändrade redovisningsprinciper

Materiel som används i utbildningsverksamheten har invärderats och redovisas under balansposten varulager. Inköp gjorda 2003 har värderats till 75% av anskaffningsvärdet, inköp under 2002 till 50 % av anskaffningsvärdet och inköp gjorda 2001 har värderats till 25 % av anskaffningsvärdet. Totalt värde på invärderat materiallager uppgår till 22 203 tkr.

Osäkra framtida kostnader

Katrineholms kommun har inkommit med en skrivelse avseende behov av sanering av mark ned 1988, men enligt miljöbalken är det verksamhetsutövaren som har ansvar för att vid behov betala för sanering. Räddningsverket, som fick överta verksamheten från Civilförsvarsstyrelsen, är den som har ansvar för att se till att provtagning och sanering av marken genomförs. Provtagningen har påbörjats 2004. Framtida kostnader för eventuell sanering av marken kan beräknas när resultatet av provtagningen är klar.

Not 1**Intäkter av avgifter och andra ersättningar**

	2003	2002
Intäkter enligt 4 § avgiftsförordningen	22 406	26 983
Intäkter av offentligrättsliga avgifter	7	-
Övriga intäkter i verksamheten	3 136	1 627
Intäkter per resultatområde		
Fortbildning och uppdragsutbildning	21 877	22 102
Konferens- och internatverksamhet	55 635	36 256
Intyg för förare och säkerhetsrådgivare för transporter av farligt gods	3 756	4 439
Tjänsteexport	10 544	8 116
Internationella katastrof- och biståndsinsatser	109 065	116 936
Summa intäkter för resultatområden	200 877	187 849
Summa	226 426	216 459

Not 2**Intäkter av bidrag**

	2003	2002
Krisberedskapsmyndigheten	257 394	-
Övriga statliga myndigheter	5 245	5 134
Bidrag från EU	4 199	3 887
Övriga	-347	-
Summa	266 491	9 021

Not 3**Finansiella intäkter**

	2003	2002
Ränta på räntekonto hos Riksgäldskontoret	-165	1 296
Ränta bank mm	416	68
Valutakursdifferens	-	26
Övriga finansiella intäkter	1	472
Summa	252	1 862

Not 4**Kostnader för personal**

	2003	2002
Löner och arvoden	-320 310	-303 936
Förändring av semesterlöneskuld	-1 497	-1 933
Övriga ersättningar	-14 170	-15 811
Arbetsgivar- och pensionsavgifter	-193 769	-150 484
Övriga personalkostnader	-12 144	-16 079
Summa	-541 890	-488 243

Not 5**Övriga driftskostnader**

Verket har under året aktivt arbetat med att sänka kostnaderna i verksamheten. Det gäller främst inom områdena köpta tjänster, resor och administrativa kostnader.

Not 6**Finansiella kostnader**

	2003	2002
Ränta på lån hos Riksgäldskontoret	-29 417	-33 851
Ränta på räntekonto hos Riksgäldskontoret	-470	-
Övriga räntekostnader	-303	-257
Övriga finansiella kostnader	-180	-400
Summa	-30 370	-34 508

Not 7**Avskrivningar**

	2003	2002
Balanserade utgifter för forskning och utveckling	-1 292	-2 327
Byggnader och mark	-8 195	-7 716
Maskiner, inventarier, installationer m.m.	-41 269	-48 674
Beredskapstillgångar	-78 924	-75 782
Summa	-129 680	-134 499

Not 8**Intäkter av avgifter mm som inte disponeras av myndigheten**

	2003	2002
Avgifter mm för brandfarliga och explosiva varor	15 185	13 342
Summa	15 185	13 342

Avgiftsintäkterna har uppskattats utifrån erfarenhet och muntliga uppgifter från berörda företag.

Not 9**Transfereringar**

Verksamhet som bedrivs inom det civila försvaret finansieras från och med 2003 med bidrag som rekvideras från Krisberedskapsmyndigheten. Förändringen i lämnade bidrag mellan åren beror främst på att produktionen av nya skyddsrum upphörde 2002 samt att utbetalning av bidrag till frivilliga försvarsorganisationer görs av Krisberedskapsmyndigheten från och med 2003. Utestående åtagande för ersättningar för räddningscentraler uppgår till 58 275 tkr varav 19 275 tkr beräknas falla ut under 2004. Saldot i avsnittet är en periodisering av transferering i lager.

Not 10**Årets kapitalförändring**

	2003	2002
<i>Utgifter/inkomster som anslags- avräknats men som inte utgör kostnad i resultaträkningen:</i>		
Årets amorteringar	30 756	114 483
<i>Kostnader/intäkter som påverkat resultat räkningen men som inte anslagsavräknats:</i>		
Periodiseringar	-1 412	-1 147
Förändring personalrelaterade periodiseringar	-37 723	-2 615
Förändring lager	10 950	-982
Förändring anläggningstillgångar	-7 590	-12 212
Avskrivningar	-66 604	-128 207
Periodiseringar av transfereringar	2 158	2 359
Summa	-69 465	-28 321

*Över/underskott i den avgifts-
finansierade delen av verksamheten*

Fortbildning och uppdragsutbildning	2 322	-512
Konferens- och internatverksamhet	6 434	-1 732
Intyg för förare och säkerhetsråd- givare för transporter av farligt gods	-432	745
Tjänsteexport	880	807
Internationella katastrof- och biståndsinsatser	-202	-578

**Summa avgiftsfinansierad
verksamhet****9 002 -1 270****Årets kapitalförändring****-60 463 -29 591****Not 11****Balanserade utgifter
för utveckling**

	03/12/31	02/12/31
Anskaffningsvärde	13 094	12 836
Årets inköp	100	258
Årets utrangering	-236	-
Ackumulerade avskrivningar	-9 143	-6 816
Justering av ackumulerade avskrivningar	236	-
Årets avskrivning	-1 292	-2 327
Bokfört värde	2 759	3 951

Not 12**Byggnader, mark och
annan fast egendom**

	03/12/31	02/12/31
Anskaffningsvärde	74 182	71 889
Under året färdigställda anlägg- ningar och ombyggnationer	2 892	4 315
Omklassificering av anläggningstillgångar	-	-454
Årets utrangeringar	-368	-1 568
Ackumulerade avskrivningar	-44 994	-41 837
Justering av ackumulerade avskrivningar	472	1 568
Årets avskrivning	-5 103	-4 725
Bokfört värde	27 081	29 188

Not 13**Förbättringsutgifter
på annans fastighet**

	03/12/31	02/12/31
Anskaffningsvärde	30 425	29 440
Omklassificering av anläggningstillgångar	-	454
Årets inköp	659	531
Ackumulerade avskrivningar	-13 158	-10 126
Justering av ackumulerade avskrivningar	-115	-41
Årets avskrivning	-3092	-2 991
Bokfört värde	14 719	17 267

Not 14**Maskiner, inventarier,
installationer m.m.**

	03/12/31	02/12/31
Anskaffningsvärde	367 012	353 078
Under året färdigställda investeringar	1 690	-
Omklassificering av anläggningstillgångar	-	112
Årets inköp	36 339	25 246
Årets utrangeringar och försäljningar	-21 141	-11 424
Ackumulerade avskrivningar	-256 372	-218 274
Just av ackumulerade avskrivning- ar pga. utrangering och försäljningar	18 476	10 576
Årets avskrivning	-41 269	-48 674
Bokfört värde	104 735	110 640

Not 15**Pågående nyanläggningar**

	03/12/31	02/12/31
Ingående pågående nyanläggningar	24 595	29 134
Färdigställda anläggningar av tidigare års pågående	-17 970	-29 091
Varningssystem, Manöversystem 95	18 416	22 905
Övrigt	115	1 690
Summa	25 156	24 595

Manöversystemet byggs upp och utplaceras i etapper runt om i Sverige t o m ca 2004. Allt eftersom etapper blir klara kommer de att redovisas som varningsmateriel alt installationer (kärnkraftsvarning).

Not 16

Beredskapstillgångar	03/12/31	02/12/31
Räddningstjänstmateriel		
Anskaffningsvärde	770 273	796 511
Årets inköp	1 724	15 309
Årets utrangeringar och försäljningar	-26 841	-41 547
Ackumulerad avskrivning	-278 708	-268 965
Just av ackumulerade avskrivningar pga. utrangering, förbrukning och försäljning	22 525	30 442
Årets avskrivning	-40 706	-40 185
Bokfört värde	448 267	491 565

Andningsskydd		
Anskaffningsvärde	877 101	878 540
Årets utrangeringar och försäljningar	-15 378	-1 682
Invärdering	-	243
Ackumulerad avskrivning	-471 253	-444 164
Just av ackumulerade avskrivningar pga. utrangering, förbrukning och försäljning	7 782	1 597
Årets avskrivning	-27 982	-28 686
Bokfört värde	370 270	405 848

Varningsmateriel		
Anskaffningsvärde	154 741	114 093
Årets inköp	6 123	12 993
Föregående års inköp som färdigställda	16 280	29 091
Årets utrangeringar och förbrukningar	-1 539	-1 436
Ackumulerad avskrivning	-39 319	-32 960
Just av ackumulerade avskrivningar pga. utrangering och förbrukning	801	550
Årets avskrivning	-10 236	-6 909
Bokfört värde	126 851	115 422

Summa bokfört värde **945 388** **1 012 835**

Not 17

Varulager och förråd	03/12/31	02/12/31
Utrustning för hjälpinsatser	18 689	17 486
Publikationer och trycksaker	13 460	12 750
Drivmedel	722	699
Oljesaneringsutrustning	21 097	22 145
Regionala förråd för kemikalieolyckor	11 001	10 796
Materiel för insats vid översvämningar	73	73
Materiel för transfereringar	8 128	5 702
Varor till försäljning	866	683
Kontorsmateriel	907	-
Förbrukningsmateriel	4 148	-
Utbildningsmateriel	17 032	-
Profilkläder	116	-
Summa	96 239	70 334

Not 18

Kundfordringar	03/12/31	02/12/31
Inhemskas kunder	6 025	5 401
Utländska kunder	6 473	32 951
Summa	12 498	38 352

Not 19

Fordringar hos andra myndigheter	03/12/31	02/12/31
Riksskatteverket, mervärdeskatt	16 194	14 767
SIDA	3 941	3 216
Kustbevakningen	1 099	-
Övriga	2 854	2 917
Summa	24 088	20 900

Not 20

Periodavgränsningsposter	03/12/31	02/12/31
Förutbetalda hyror	17 331	18 790
Övriga förutbetalda kostnader	74	870
Upplupna intäkter internationell hjälpverksamhet	15 164	23 438
Upplupna avgiftsintäkter	7 000	7 000
Upplupna bidragsintäkter		
Krisberedskapsmyndigheten	11 500	-
Upplupna EU-bidrag	3 224	1 621
Övriga upplupna intäkter	2 997	1 430
Summa	57 290	53 149

Upplupna avgiftsintäkter om 7 000 tkr avser de avgifter som de som tillverkar, importerar mm brandfarliga eller explosiva varor måste betala enligt SÄIFS 1999:4.

Not 21

Avräkning med statsverket	2003	2002
Ingående balans	55 240	-38 164
Avräknat mot statsbudgeten:		

Anslag:

3:8.1	-	300
6:21.3.1	-	1 628
6:21.6.1	-	249 280
6:5.1	-	88 202
6:5.2	-	179 576
6:5.3	-	26 508
6:5.5	-	851
7:2	26 900	28 943
7:3	38 319	29 030
7:4.1	600 428	589 615
7:4.2	1 762	1 460
7:4.3	-	17 009

Inkomsttitlar:	2003	2002
2625 Utförsäljning av beredskapslager	-	-7
2552 Övriga offentliga rättsliga avgifter	-15 185	-14 142
Avräknat mot statsbudgeten totalt	652 224	1 198 253
Avräknat mot statsverkets checkräkning:		
Anslagsmedel som tillförts räntekonto	-601 779	-924 14
Medel från räntekonto som tillförts inkomsttitel	-	-
Inbetalningar i SCR Uppbördsmedel	492 822	28 244
Transfereringar mm	-556 927	-208 947
Utgående balans	41 580	55 240

Not 22	03/12/31	02/12/31
Behållning räntekonto RGK		
Uppskattad fördelning:		
Akkumulerad ränta	33 066	33 230
Anslagssparande	17 551	10 470
Förskott från uppdragsgivare	20 687	17 417
Oförbrukade bidrag	9 427	170
Övrigt, bl a ofinansierade investeringar och utlägg i kunduppdrag	-12 845	-46 806
Utgående balans	67 886	14 481

Myndighetens uppskattade kortfristiga likviditetsbehov är ca 60 000 tkr. Räntekontokredit 61 000 tkr

Not 23	2003	2002
Statskapital, beredskapslager		
Ingående balans	436 325	466 268
Beredskapslager invärderade	-	243
Föregående års avskrivning på invärderat beredskapsmateriel	-28 772	-30 179
Försäljning	-	-7
Summa statskapital, beredskapslager	407 553	436 325

Statskapital, övriga anslagsfinansierade anläggningstillgångar		
Ingående balans	31 020	30 504
Årets inköp	8 692	7 644
Föregående års avskrivning på anslagsfinansierade anläggningstillgångar	-8 200	-7 128
Summa statskapital, övriga anslagsfinansierade anläggningstillgångar	31 512	31 020
Utgående balans	439 065	467 345

Not 24	2003	2002
Balanserad kapitalförändring		
Balanserat resultat för resultatområden		
Fortbildning och uppdragsutbildning	1 350	1 862
Konferens- och internatverksamhet	1 250	2 982
Intyg för förare och säkerhetsrådgivare för transporter av farligt gods	6 289	5 543
Tjänsteexport	-2 902	-3 709
Internationella katastrof- och biståndsinsatser	2 835	3 413
Invärderat kapital		
Invärderade anläggningstillgångar	1 790	2 680
Invärderade lager	13 139	-
Övrig kapitalförändring		
Överförd kapitalförändring från SÄI	3 431	3 431
Omföring till statskapital, beredskapslager	28 772	30 179
Omföring till statskapital, övriga anslagsfinansierade tillgångar	8 200	7 128
Övrigt	52 758	50 888
Föregående års kapitalförändring exkl. resultatområden	-28 321	-36 327
Utgående balans	88 591	68 070

Not 25	2003	2002
Avsättningar för pensioner		
Ingående balans	2 965	2 873
Årets utbetalningar	-2 343	-2 047
Årets avsättningar	24 786	2 139
Utgående balans	25 408	2 965

De personalneddragningar som genomförts under året har resulterat i utfästelser om pensionsersättningar för personal 60-64 år.

Not 26	2003	2002
Lån i Riksgäldskontoret		
Lån för förvaltningstillgångar		
Ingående balans	136 462	162 612
Årets lånereglering	23 722	23 787
Årets amorteringar	-40 433	-49 937
Utgående balans	119 751	136 462

Av skulden till RGK 119 751 tkr, beräknas ca 45 000 tkr vara kortfristig och 74 751 tkr långfristig. Beviljad låneram uppgår till 225 000 tkr.

Lån för beredskapstillgångar (exkl. andningsskydd)		
Ingående balans	633 075	604 030
Årets lånereglering	11 720	92 318
Årets amorteringar	-50 943	-63 273
Utgående balans	593 852	633 075

Av skulden 593 852 tkr utgör 300 000 tkr ett bundet amorteringsfritt lån och 293 852 tkr ett rörligt lån. Beviljad låneram uppgår till 660 000 tkr.

Summa skuld RGK	713 603	769 537
------------------------	----------------	----------------

Not 27

Skulder till andra myndigheter	03/12/31	02/12/31
Försvarsmakten	3 504	4 426
Riksskatteverket	9 078	11 825
Riksskatteverket, mervärdesskatt	1 478	2 357
Totalförsvarets forskningsinstitut	2 549	3 677
Statens pensionsverk	10 975	4 229
Statens fastighetsverk	1 324	4 538
Riksgäldskontoret	-	3 482
Övriga	5 071	10 658
Summa	33 979	45 192

Not 28

Periodavgränsningsposter	03/12/31	02/12/31
Semesterlöneskulld inkl sociala avgifter mm	33 326	35 481
Upplupna löner inkl sociala avgifter mm	31 848	1 394
Upplupen ränta	381	850
Övriga upplupna kostnader	619	70
Oförbrukade bidrag		
Krisberedskapsmyndigheten	8 607	-
Övriga oförbrukade bidrag	821	170
Förutbetalda intäkter	646	934
Summa	76 248	38 899

Ökningen av de upplupna lönerna beror på de personalneddragningar som genomförts under året.

Not 29

Utbetalningar till frivilligorganisationer	2003	2002
Anslag 6:5.3 och 6:21.6.1		
Svenska röda korset (SRK)	-	11 663
Frivilliga flygkåren (FFK)	-	3 800
Svenska brukshundklubben (SBK)	-	2 154
Sveriges civilförsvarsförbund (SCF)	-	11 502
Anslag 7:4.1		
Svenska brandförsvärsföreningen (SBF)	12 025	13 529
Svenska livräddningssällskapet (SLS)	3 650	4 250
Summa	15 675	46 898

Not 30

Totalt anslagssparande	
Intecknade åtagande	
Preliminära bedömningar av möjliga ersättningsärenden enl 37§ RåL per 2003-12-31	922
Ej avslutade beställningar 2003	2 779
Summa	3 701

Not 31

Bemyndigande tillämpas från och med 2001 för bidrag för förebyggande åtgärder mot jordskred och andra naturolyckor.

Not 32

Kostnader	2003	2002
Verksamhetens kostnader	-1 095 359	-1 121 648
Justeringsposter i finansieringsanalysen:		
Avskrivningar	129 680	134 499
Förändring av avsättningar till pensioner	22 443	92
Reaförlust vid försäljning av anläggningstillgångar	10 163	8 425
Invärdering av lager	13 140	-
Övrigt	2	-784
Summa	-919 931	-979 416

Not 33

	2003	2002
Intäkter av avgifter och ersättningar	226 426	216 459
Justeringsposter i finansieringsanalysen:		
Reavinst vid försäljning av anläggningstillgångar	-2 268	-1 010
Summa	224 158	215 449

Not 34**Ekonomiska bindningar**

Gällande hyreskontrakt med bindningstid mer än ett år redovisas nedan, specificerat på sluttidpunkt samt framtida kostnad, i dagens penningvärde, vilken för vissa kontrakt inkluderar en indexuppräknings för 2004 enligt avtal. Den kapitalskuld som anges för vissa hyreskontrakt är sådan skuld som uppstår om kontraktet ej förlängs efter slutdatum.

	Sluttidpunkt	Kostnad	Kapitalskuld
Karlstad, Karolinen	3/31/10	47 972	
Karlstad, Teknisklokaler	3/31/05	504	3 016
Solna, kontor för avdelningen BEx	3/31/09	4 988	
Kontor i Karlskoga	12/31/04	281	
Rosersberg, Rosersberg, motionshall	7/31/05	1 791	6 837
Revinge	6/30/05	25 082	
Revinge, fordons-hall etapp 2	6/30/06	6 616	12 942
Revinge, kontorsmoduler Hörby	11/30/06	1 572	990
Sandö, skolan	6/30/06	34 065	
Sandö, markarrende	12/31/16	230	
Sandö kallförråd	12/31/05	446	1 415
Skövde, S:a Ryd	7/1/12	62 280	

	Sluttidpunkt	Kostnad	Kapitalskuld
Skövde, Hasslum basanl.	6/30/06	7 648	
Skövde, Hasslum fordonshall	12/31/06	2 349	3 933
Skövde, Hasslum Flamman	6/30/06	1 193	2 077
Skövde, stabs- utbildn byggnad	3/31/06	2 279	6 279
Herrljunga, förråd för avdelningen INT	6/30/06	552	
Förråd: Lidingö	8/31/08	319	
Borensberg	9/30/04	18	
Åsaka	9/30/10	2 022	
Norra Sandby, Ranseröd	5/31/06	148	
Sövestad	12/31/07	516	
Smedstorp	6/30/05	52	
Marmorbyn	12/31/04	380	
Riddarhyttan	6/30/04	63	

Not 35

Räddningsverkets styrelse

Ordförande:

Christina Salomonson

Generaldirektör

Ordförande i styrelsen för Centrum för risk- och säkerhetsutbildning. Ledamot i SOS Alarm AB, Kustbevakningen, Rådet för räddningstjänst, Försvarsrådet och Totalförsvarets chefsgrupp

Styrelseledamöter:

Christina Ullenius

Rektor, Universitetet i Karlstad. Innehar uppdrag i följande styrelser och råd:

Universitetet i Karlstad, HÖGUT Nordiska Minister-
rådet, Edbergsstiftelsen, Stiftelsen Inova i Värmland,
Sveriges Universitets- och Högskoleförbund, SUHF,
Styrelsen för lokalkontoret Nordea i Karlstad, Nordiska
Universitetssamarbete, NUS, och European University
Association, EUA, Tillväxtdelegationen Bergslagen,
Värmland och Dalsland, IMEGO AB

Marie Hafström

Generaldirektör Kustbevakningen

Innehar uppdrag i följande styrelser och råd:

Kustbevakningen, Arbetsgivarverket, Statens pensions-
verk, Rådet för räddningstjänst, Försvarsrådet, Total-
försvarets chefsgrupp, Statens försvarshistoriska museér
och Arbetsgivarcollegiet

Bengt Holgersson

Landshövding i Skåne Län

Innehar uppdrag i följande styrelser och råd:

Länsarbetsnämnden i Skåne län, Länsstyrelsen i Skåne
län, Malmö-Sturup Flygråd och Statens jordbruksverk.

Leif Björnlod

Riksdagsledamot, Miljöpartiet

Innehar uppdrag i följande råd:

Brottsförebyggande rådet

Tommy Nordin

VD, Svenska petroleum institutet

Ulrica Gradin

Överdirektör, Pliktverket

Acko Ankarberg Johansson

Kommunalråd, Jönköping

Innehar uppdrag i följande styrelser:

Jönköpings Rådhus AB och Jönköpings kommuns

Förvaltnings AB och Samhällsgemenskaps förlag AB

Ola Rask

Riksdagsledamot, Socialdemokraterna

Innehar uppdrag i följande styrelser och råd:

Rönneberga Kursgård HB, Ambulanssjukvården i

Stockholms län AB, Rikshemvärnsrådet

Vid styrelsens sammanträden har följande personal-
företrädare för arbetstagarorganisationerna deltagit:

Lars Holm, SEKO

Marie Norrby och Margareta Nisser-Larsson, SACO

Johny Lindell, ST

Ersättningar och förmåner till ledande befattningshavare
och styrelsens ledamöter enligt förordning (2000:605)
om årsredovisning och budgetunderlag:

Generaldirektör

Christina Salomonson

Löner och andra skattepliktiga förmåner 934 114 kronor
exklusive sociala avgifter.

Generaldirektören har rätt till pension enligt förord-
ningen 1995:1038 om statliga pensioner m m.

Inga andra avtal om pension finns.

Överdirektör till och med 31 maj 2003

Lars Hedström

Löner och andra skattepliktiga förmåner 321 822
kronor exklusive sociala avgifter.

Överdirektör från och med 1 juni 2003

Ivar Rönnbäck

Löner och andra skattepliktiga förmåner 394 047
kronor exklusive sociala avgifter.

Styrelsen

Till styrelsen har i arvoden och andra skattepliktiga
förmåner utbetalats: 31 706 kr

Marie Hafström 3 400 kr

Christina Ullenius 2 600 kr

Ulrica Gradin 5 200 kr

Leif Björnlod 3 988 kr

Ola Rask 4 146 kr

Bengt Holgersson 2 878 kr

Tommy Nordin 3 970 kr

Acko Ankarberg Johansson 5 524 kr

Ekonomisk sammanställning

Tusentals kronor

	2003	2002	2001	2000	1999
Låneram för investeringar					
beviljad låneram	885 000	870 000	912 000	951 000	1 364 000
utnyttjad låneram	713 603	769 537	766 642	713 954	754 275
Kontokredit på räntekonto					
beviljad kontokredit	61 000	50 000	54 725	123 914	91 285
maximalt utnyttjad kontokredit	-	50 107	-	-	-
Räntor					
räntekostnader	30 190	34 108	-32 568	-33 162	-5 681
ränteintäkter	251	1 364	2 766	1 476	3 281
Avgiftsintäkter disponerade					
beräknade enligt regleringsbrev	175 585	174 247	177 193	193 200	157 000
faktiskt redovisade 1)	200 877	187 850	141 873	142 686	53 102
ej disponerade					
beräknade enligt regleringsbrev	17 000	21 500	17 150	1 500	5 000
faktiskt redovisade	15 185	13 342	6 051	-	2 064
Anslagskredit för ramanslag					
beviljad anslagskredit	-	20 236	37 058	38 020	48 589
utnyttjad anslagskredit	-	-	-	373	-
Anslagssparande för ramanslag					
intecknade åtaganden	17 551	17 779	101 800	164 938	190 760
	3 701	8 411	24 600	58 500	89 400
Tilldelade bemyndiganden 2)					
totalt gjorda åtaganden	15 000	143 000	210 000	490 000	540 000
	12 598	107 198	169 246	176 564	301 639
Medeltalet anställda	912	1 013	1 006	953	925
Årsarbetskrafter	855	936	908	883	881
Driftskostnad per årsarbetskraft	1 094	1 018	962	932	984
Årets kapitalförändring	-60 463	-29 591	-33 466	-10 856	-30 168
Balanserad kapitalförändring	88 591	68 070	64 229	65 353	44 004

1) Faktiskt redovisade intäkter har tidigare år innehållit avgifter enligt 4 § Avgiftsförordningen (1992:191). Justering av tidigare års siffror har gjorts.

2) Förändrade finansieringsprinciper för det civila försvaret innebär att bemyndiganden för räddningscentraler redovisas av Krisberedskapsmyndigheten.

*Bilaga till
årsredovisningen
2003*

Forskningsprojekt 2003

Studie om allmänhetens säkerhetsbeteende

Mål för projektet är

- att förbättra kunskapen om hur enskilda människor tänker och agerar i säkerhetsfrågor,
- att förbättra kunskapen om villkor för attityd och beteendeförändring när det gäller säkerhetsåtgärder,
- att förbättra kunskap om styrmekanismer (lagstiftning, information, utbildning osv.) och deras påverkan på människors attityder och vilja att vidta säkerhetsåtgärder,
- att utveckla sätt att förmedla kunskapen till olika aktörer samt att tillämpa den i säkerhetsfrämjande åtgärder samt
- att utveckla metoder för att utvärdera effekten av olika åtgärder.

Start 2000
Planerat slut 2005
Utfall 2003 969 830 kr

Omvärldsanalys av sprinklersystem

Identifiera och analysera sprinklersystem som har potentialen att rädda liv i byggnader samt ur andra synvinklar har positiva effekter för samhället.

Start 2001
Avslutat 2003
Utfall 2003 161 925 kr

Självantändning – energisystem

Målet är färre bränder genom självantändning i storskalig energiframställning.

Start 2002
Planerat slut 2005
Utfall 2003 500 000 kr

Stabilitet i avschaktad slänt

Projektet förväntas ge ökade kunskaper och säkrare värderingar av tidsbundna förändringar i skjuvhållfasthet till följd av avschaktning/skärning i slänter.

Start 1999
Avslutat 2003
Utfall 2003 202 760 kr

Inverkan av spänningsförhållandet i lerslänter på den odränerade skjuvhållfastheten

Resultatet av projektet medför att en bättre utvärdering av den odränerade skjuvhållfastheten i naturliga lerslänter och andra områden med liknande spänningsförhållanden kan genomföras. Detta innebär en ökad noggrannhet och säkerhet vid statusbestämning av lerslänter. Det ger också förutsättningar för en bättre dimensionering vid förstärkning av lerslänter, särskilt vid sådana åtgärder som ändrar spänningsförhållandena i slänten (avschaktning/motfyllning).

Start 1999
Planerat slut 2005
Utfall 2003 150 312 kr

Vegetation som förstärkningsmetod

Varje år uppstår problem med erosion och skred i branta slänter längs älvar, åar, vägar och järnvägar. Ingenjörsbilologiska metoder kan då vara ett alternativ till de vanliga förstärkningsmetoderna. Syftet med projektet är att introducera ingenjörsbilologiska metoder i Sverige genom demonstrationsprojekt. Dessutom syftar projektet till att inhämta kunskap om växters funktion och effekt på stabiliteten från ett projekt i Sverige.

Start 2002
Planerat slut 2007
Utfall 2003 228 479 kr

Kartering av kvicklereförekomst

En systematiserad metod att kartera kvicklera såväl översiktligt som detaljerat innebär att precisionen i olika skredriskanalyser kan öka. Projektets mål är att ta fram en metod för detta. Onödigt kostsamma förstärkningsåtgärder kan eventuellt minimeras.

Start 2002
Planerat slut 2004
Utfall 2003 400 690 kr

Tvärkulturella perspektiv vid insatser och krishantering

Det övergripande målet är att beskriva och presentera olika kulturella tolkningsmodeller i samband med insatser och krishantering samt att ge ett underlag för fortsatt kunskapsinhämtning inom detta område. Projektet avser att undersöka individer som är i eller har varit i kris-situationer och intresserad av vilken roll dessa personers religiösa kultur har i samband med krishantering.

Start 2002
Planerat slut 2004
Utfall 2003 350 490 kr

Övertrycksventilering (PPV)

– Skärsläckare utveckling Taktik

Målet är att studera flera sammanhängande rum och större lokaler. Kombinationen PPV/Skärsläckare kommer att prövas.

Projektet skall även studera:

- effekten på människor vid användning av skärsläckare i samband med livräddning
- fördelning av vatten beroende på rumsgeometri, 2–4 rum
- sammansättning av metoder för att nå ett optimalt resultat, (PPV-Skärsläckare-konventionell brandsläckning-livräddning/rökdykning).

Start 2001
Avslutat 2003
Utfall 2003 71 774 kr

Räddningstjänstinsatser i tunnlar och undermarksanläggningar

Målet med projektet är ett underlag som räddningstjänsten kan använda vid planering och genomförande av insatser vid bränder i tunnlar och anläggningar under mark.

Start 2000
Planerat slut 2004
Utfall 2003 1 826 573 kr

Brandmannens förmåga

Syftet med projektet är att beskriva sambandet mellan den fysiska arbetsförmågan och möjligheterna att klara brandmannayrket. Delmål A: Fastställa ett antal typinsatser som är representativa och som skall användas vid efterföljande mätningar.

Delmål B: Fysiologiska mätningar samt därefter utformning av relevant test utifrån kravnivån för att klara ovanstående typinsatser.

Start 2000
Planerat slut 2004
Utfall 2003 1 260 315 kr

Kostnad-Nytta Etapp 4

Målet med projektet är att utveckla en metodik för att fatta beslut inom ramen för mål- och resultatstyrning av kommunal-räddningstjänst.

Start 2002
Avslutat 2003
Utfall 2003 1 849 417 kr

Värderingsgrund och prioriteringar av säkerhet

Projektet består av två till varandra relaterade delstudier:

1. Att utöka den empiriska kartläggningen av de olika perspektiven på säkerhet och organisationens mål hos olika personalgrupper och politiker inom den kommunala räddningstjänsten, det vill säga de tankar och känslor om prioriteringar och konflikter som olika personalgrupper och politiker har om och inför verksamhetens utveckling utifrån förslaget Lag (2003:778) om skydd mot olyckor.

2. Att utifrån den utökade empiriska kartläggningen samt skriften om *Det offentliga välfärdsskyddets värdegrund* behandla avgörande vägval och långsiktig strategisk förankring av välfärdsskyddet. Problemen kan då tydliggöras och samspelet mellan tekniska frågor, politiska ambitioner och grundläggande förutsättningar belysas för att säkerställa social omsorg och välfärdsskydd.

Start 2003
Avslutat 2003
Utfall 2003 388 038 kr

Uppfattning och värderingar i relation till individuella och samhälleliga risk- och säkerhetsbeslut

Projektet syftar till att identifiera psykologiska och värderingsmässiga variabler av betydelse för hur människor uppfattar och väljer att agera eller anser att samhället bör agera i förhållande till olika individuella och samhälleliga risk- och säkerhetsfrågor.

Resultat från projektet förväntas ha relevans för frågor relaterade till beslutsfattande, ansvarsfördelning och kommunikation när det gäller samhällets åtgärder för ökad säkerhet.

Start 2003
Avslutat 2003
Utfall 2003 299 064 kr

Värderingar och attityder inom den kommunala räddningstjänsten ur ett jämställdhetsperspektiv

Målet med projektet är att vetenskapligt inhämta och analysera hur värderingar, föreställningar och attityder inom den kommunala räddningstjänsten skapar förutsättningar för det fortsatta jämställdhetsarbetet.

Start 2001
Avslutat 2003
Utfall 2003 372 428 kr

Vapenlast

Detta projekt, samt de två som följer nedan, är projekt som rör det fysiska skydd som Räddningsverket ansvarar för, dvs. skydd för befolkningen i form av skyddsrum och skyddade utrymmen samt skydd för ledningsfunktioner i form av förstärkta och grundskyddade räddningscentraler.

Målet med projektet "Vapenlast" är en analys av impulslastens fysik och mekanik samt datamodellering av markstötstången med och utan dämpare.

Start 2001
Planerat slut 2006
Utfall 2003 769 607 kr

Stomanalys

Målet är datamodellering av byggnadsstomme med avseende på splitter och stötvåg.

Start 2001
Planerat slut 2006
Utfall 2003 837 205 kr

Skaktålighet

Målet är en beräkning av inläckande stötvåg i fysiskt skydd och konsekvenser av detta för komponenters funktionstålighet.

Start 2001
Planerat slut 2006
Utfall 2003 428 560 kr

Grundsyn för ledning av räddningsinsatser

Målet med projektet är att presentera en utvecklad kunskapsbas som kan möta de förändringar som sker i samhället när det gäller ledning i samband med räddningstjänst, krishantering och internationella insatser.

Start 1993
Planerat slut 2004
Utfall 2003 1 871 514 kr

Konsekvent riskhantering

Syftet med projektet är att ge vägledning för en mer konsekvent och systemorienterad riskhantering inom järnvägssektorn. Detta handlar om att undanröja omotiverade skillnader i sätten att hantera olika risker, men också om att på ett välgrundat sätt kunna avföra improduktiva och omotiverade krav om likformighet.

Start 2002
Planerat slut 2005
Utfall 2003 336 182 kr

Metodutveckling för värdering av farligt godsolyckor

Projektets resultat förväntas förbättra den ekonomiska analysmodellen för FAGO-olyckor. Förbättringen sker dels genom en revidering av tidigare kostnadskomponenter samt framtagande av nya kostnader som tidigare inte har studerats. Förståelsen för faktorer som påverkar värderingen av minskad risk kommer att öka.

Projektet förväntas alltså resultera i en skattning av väg- och järnvägstrafikens externa kostnader till följd av FAGO-olyckor. Syftet är att på bästa sätt ta med de närboendes merkostnad på ett så korrekt sätt som möjligt i den ekonomiska kalkylen. Att bättre kunna skatta den totala kostnaden till följd av FAGO-olyckor ökar trovärdigheten för de samhällsekonomiska kalkylerna. Jämförelser mellan väg och järnväg kommer att göras och förväntas vara ett stöd i Sveriges transportplanering.

Studien förväntas även bidra till utveckling av stated preference-metoder och tillämpningar för att skatta icke-observerat beteende och/eller värderingar.

Start 2002
Planerat slut 2004
Utfall 2003 427 854 kr

Metoder att integrera och rangordna miljö- och säkerhetsrisker med användning av multikriteriametoder

Den integrerade metodik för bedömning av risker och sårbarhet som föreslås i projektet förväntas vara användbar på såväl nationell som lokal och regional nivå för kartläggning, jämförelse, rangordning och värdering av risk och sårbarhet hos anläggningar och verksamheter (med omgivning) som innefattas av projektet. Den huvudsakliga fördelen med den föreslagna metodiken, jämfört med traditionella riskanalysmetoder, är att det kommer att bli möjligt att integrera områdena Miljö, Hälsa och Säkerhet (MHS), ta hänsyn till administrativa/organisatoriska faktorer samt beakta systemets sårbarhet och förmåga att såväl förebygga som ”ta hand om” oönskade händelser. Metodiken skulle med fördel kunna användas i samband med MKB i

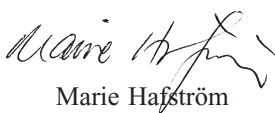
såväl planärenden som vid tillståndsprovningar, där riskkällor av den typ som projektet omfattar är involverade, för att få en heltäckande beskrivning av riskerna och sårbarheten i det system som beaktas. Exempelvis förväntas metodiken innebära att en rangordning av de olika alternativen i en MKB, med avseende på alla de faktorer som påverkar risken och sårbarheten i systemet i vid bemärkelse, blir möjlig. Projektet är av sådan betydelse för den praktiska hanteringen av risk- och sårbarhetsproblem inom det område som studien omfattar att delar av de framtagna projektresultaten kan komma till omedelbar användning både i brandingenjörsutbildningen och i civilingenjörsutbildningen i riskhantering.

Start 2002
Avslutat 2003
Utfall 2003 90 000 kr

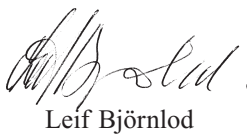
Karlstad 12 februari 2004

Christina Salomonson
Ordförande

Marie Hafström

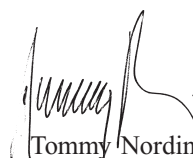
Leif Björnlod

Bengt Holgersson

Christina Ullenius

Tommy Nordin

Acko Ankarberg Johansson

Ulrica Gradin

Ola Rask

